

TARTALOM

AZ ÓVODA ADATAI.....	2
JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	3
1 Bevezetés.....	4
1.1 Helyzetkép.....	4
1.2 Intézményünk környezeti bemutatása.....	5
1.3 Küldetésünk.....	5
1.4 Keresztyén pedagógiánk súlypontja.....	6
2 ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI.....	7
3 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	9
3.1 Egészséges életmód alakítása.....	9
3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása.....	13
3.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	16
4 Az óvodai élet tevékenységi formái.....	17
4.1 Hitéleti foglalkozások.....	17
4.2 Játék.....	20
4.3 Verselés, mesélés.....	22
4.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	24
4.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	27
4.6 Mozgás.....	29
4.7 A külső világ tevékeny megismerése.....	31
4.8 A környező valóság fontos jellemzői, a formai és mennyiségi viszonyok:.....	33
4.9 Munka.....	34
4.10 A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	36
4.11 Az óvoda ünnepei.....	39
5 A Gyermekek fejlődésének nyomán követése.....	40
6 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	41
6.1 Az óvodába lépés feltételei.....	41
6.2 Óvodánk személyi feltétele.....	41
6.3 Óvodánk tárgyi feltételei.....	43
6.4 Napirend-hetirend.....	43
7 Szociális hátrányok enyhítését, gyermekek egyélyegyenlőséget biztosító intézkedések.....	45
8 Gyermekvédelem.....	46
9 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.....	48
9.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése:.....	48
9.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek nevelése.....	49
9.3 Tehetséges gyermekek nevelése.....	50
9.4 Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése.....	51
10 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	52
10.1 A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái.....	52
10.2 Az óvoda belső és külső kapcsolatai.....	55
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	59

AZ ÓVODA ADATAI

AZ ÓVODA NEVE:

Szőlőfürt Református Óvoda
Cím: 2113 Erdőkertes, Tó utca 13.
Tel: 28/745-855
E-mail: szolofurtovoda@gmail.com
Honlap: szolofurtovoda.reformatus.hu

AZ ÓVODA OM SZÁMA: 202697

AZ ÓVODA ALAPÍTÁSÁNAK IDEJE: 2013.

AZ ÓVODA FENNTARTÓJA:

Erdőkertesi Református Egyházközség
2113 Erdőkertes Nemes utca 5.
Tel: +36-30/40-56-173

AZ ÓVODA ALAPTEVÉKENYSÉGE:

Óvodai nevelés.
Integráltan nevelkedő enyhe fokban beszéd fogyatékos, sajátos nevelési igényű gyermekek különleges óvodai ellátása.

AZ ÓVODAI CSOPORTOK SZÁMA: 4 csoport

AZ ÓVODAI FÉRŐHELYEK SZÁMA: 104 fő

ALAPÍTÓ OKIRAT KELTE: 2013. április 26.

MŰKÖDÉSI ENGEDÉLY SZÁMA ÉS KELTE: PEB/045/1194-8/2013

IGAZGATÓ: Hoholné Varga Tímea Anna

A PROGRAM BENYÚJTÓJA: Az óvoda fenntartója

JOGSZABÁLYI HÁTTER

- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól (Egyesült Nemzetek UNICEF)
- Magyarország Alaptörvénye
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény.
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógusszakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet.
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról.
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve, és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.
- MRE 1995. évi I. (köznevelési) törvénye a végrehajtási utasítással egységes szerkezetben
- Módszertani útmutató – a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan 3. átdolgozott kiadás EMMI 2017. augusztus
- A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja 1998.
- Az óvoda alapító okirata

Hatálya:

A Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba a következő nevelési év első napjától és visszavonásig él. A Pedagógiai Program tartalmát illetően a Szülői Közösségnek tájékoztatási és megismerési joga van.

Felülvizsgálata: öt évente, szükség szerint

Módosítása: az igazgató hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület. A módosítás lehetséges indokai:

- a program bevalását figyelemmel kíséző ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat
- a nevelőtestület 50+1%-a indítványozza

- feladatellátás változása
- jogszabályi módosítása/ változtatása.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A Pedagógiai program személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló pedagógusra, alkalmazottakra
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézményben munkát végző pedagógusra.

A Pedagógiai program területi hatálya kiterjed:

- az óvodán belüli tevékenységekre
- az óvoda által szervezett külső programokra.

A program nyilvánosságának biztosítása, a tájékoztatás adásának és tájékoztatás kérésének szabályozása:

- az első szülői értekezleten való tájékoztatásnyújtás (igazgató)
- módosítás esetén Szülői Közösségi értekezleten Pedagógiai Programról tájékoztatás és megismerési lehetőség biztosítása
- szülő kérésére előre egyeztetett időpont alapján, szóban (igazgató)
- a csoport szülői értekezletek alkalmával (csoportban dolgozó pedagógusok)
- az óvoda honlapja
- egy példánya a többi intézményi szabállyal együtt átolvasásra elkérhető

1 BEVEZETÉS

1.1 Helyzetkép

Óvodánk 2013. szeptember 1-jén kezdte meg működését. Az önkormányzat ajánlata után, az Erdőkertes Község Önkormányzata fenntartása alól – a Váchartyáni Missziói Református Egyházközség fenntartása alá került, majd 2019-ben az Erdőkertesi Református Missziói Egyházközség vette át az intézmény fenntartását, melynek jogutódja 2024 január 1-től az Erdőkertesi Református Egyházközség

Intézményünk 4 – vegyes / homogén / - csoporttal működik, maximalizált létszámunk 104 fő. Az integráció - a sajátos nevelési igényű – /pl. megkésett beszédfejlődésű/ gyermekek ellátásával valósul meg, mellyel célunk – a másságot elfogadó – befogadó óvoda megteremtése. Pedagógiai Programunkat a megújult helyzetnek megfelelően a Református Óvodai Nevelési Keretprogramban foglaltakkal összhangban alakítottuk ki.

1.2 Intézményünk környezeti bemutatása

A Fővárostól kb. 30 km-re fekszik a Gödöllői-Dombságban. Vasútvonal, buszközlekedés köti össze a fővárossal, nagyon sokan ingáznak a munkahelyükre. Reggel korán indulnak, és délután későn érkeznek haza, mégis sokan választják lakhelyül, hiszen Budapest vonzáskörzetében van, jók a közlekedési lehetőségek, de már vidékies a hangulat.

A terület homokos, gazdálkodásra földművelésre nem igazán ideális, viszont gyönyörű erdős területek veszik körbe, ennek köszönhetjük az igazán tiszta, friss levegőnket, nagyszerű lehetőségek vannak kirándulásokra, sétákra. Említésre méltó természeti érték a Homokpusztagyep, ez az élőhely katonai gyakorlótérként funkcionált, most otthont ad számtalan kiemelten védett fajnak, mint például a homoki kikericsnek vagy az árvalányhajnak.

A szomszéd város Veresegyháza híres gyógyvizéről, gyönyörű tavairól, melyek közül egy fürdésre is alkalmas. Itt található Közép- Európa egyetlen medveotthona, nagyon szívesen látogatják az ország minden tájáról. A mi óvodásaink is rendszeresen kirándulnak ide.

A Szőlőfürt Református Óvoda épülete az Erdőkertesi Református Egyházközség tulajdona.

Közvetlen környezetünkben van a település rendezett és közkedvelt sportpályája, illetve a Pisztrángos tó, amely Erdőkertes gyöngyszemeként ismert, hiszen két forrással, valamint gazdag állat-, és növényvilággal rendelkezik.

A község központját, az intézményünktől pár perc sétával lehet megközelíteni. A központban vannak a fontosabb középületek, intézmények, üzletek, szobrok, valamint a Jézus szíve Katolikus Templom, az Evangélikus Templom és a Református Templom is.

1.3 Küldetésünk

A magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetésnyilatkozata

„..., tegyetek tanítvánnyá minden népeket, ...” (Mt 28,19)

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetése, hogy Jézus Krisztus parancsolata alapján felkészítsék a tanítványságra a szülők által rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat.

Küldetése alapján a református intézmény olyan keresztyén közösség, ahol a fiatalokat úgy tanítják és nevelik, hogy ők a hit ajándékának elfogadására vezető ismeretek, élmények és tapasztalatok birtokába jussanak; egyre jobban megismerjék, hogy Kiben és miért hisznek,

életük zsinórmértékének a Szentírást tartásuk, elfogadják református hitelveinket és hagyományainkat; tudják, hogy Istennek terve van az életükkel, és erre a Szentlélek teszi alkalmassá őket.

A református intézmény küldetése elérése érdekében pedagógusai együttműködnek a szülőkkel és a fenntartó testülettel. Közös céljuk, hogy a fiatalok jól sáfárkodjanak az Istentől kapott táalentumaikkal. A magyar nemzeti kultúrát megbecsülik, családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatra készek, egész életükkel Isten dicsőségét szolgálják.

„..., hogy elmenjetekek és gyümölcsöt teremjetekek...” (Jn 17,15)

Óvodánk küldetésnyilatkozata

„Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni.” (Jn 15,5)

Küldetésünk keresztyén segítséget nyújtani ahhoz, hogy a ránk bízott gyermekek, a fejlődés útján egészségesen haladva, Isten szeretetével és a lehetőségek széles körével úgy kerüljenek kapcsolatba, hogy az személyiségüket építse. Testileg egészséges, lelkiileg szabad és szellemileg kreatív emberré válhassanak. Képesek legyenek arra, hogy akaratukat, érzelmeiket és gondolkodásukat önálló és felelős életvitelre fordítsák, környezetüket ne visszautasítsák, hanem emberségesebbé tegyék.

Óvodánk azzal válik reformátussá, hogy az óvodai közösség minden tagja osztozik a keresztyén világszemléletben. Ezért az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá. Református óvodánk a családokkal és a gyülekezettel együtt kívánja nevelni a gyermekeket a szeretet és a bizalom légkörében. Nagy gondot fordítunk a gyermek és a családja megismerésére. Valljuk: “csak a megismert gyermek nevelhető”. Elsősorban a református családok számára kívánunk segítő kezet nyújtani gyermekeik neveléséhez, emellett azoknak a családoknak, akik elfogadják értékeinket nevelési elképzeléseinket.

1.4 Keresztyén pedagógiánk súlypontja

„Jézus azonban így szólt: "Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa!" (Mt 19,14)

- hitéleti nevelés,
- A szeretetre való képesség kialakítása, valamint továbbfejlesztése, és azok helyes kifejezési formáinak megtanítása,
- Értelmes rendre nevelés (Isten rendet teremtett a világban.),
- Önuralomra nevelés (olyan attitűd, mely során a gyermek tiszteletben tartja a másik ember személyiségét és környezetét),
- A gyermekek személyiségének és képességeinek fejlődését a családi neveléssel együtt megalapozzuk annak érdekében, hogy kiegyensúlyozottan fejlődő, önálló, nyitott, és az iskolát váró gyermekké váljon, aki képes egyházi vagy más fenntartású iskolában megállni a helyét.

- A munkatársak és a gyermekek egyazon keresztyén világnézetet vallanak, bár a vallás gyakorlása szempontjából ökumenikus az összetételük. Tiszteljük és elfogadjuk a másik ember vallását. Pedagógiai munkánk során figyelembe vesszük a gyermekek változó társadalmi körülményeit, élményanyagában bekövetkezett változásokat, tevékenységi lehetőségük átrendeződését, a család megváltozott szerkezetét és értékrendjét. Mindezek a változások új feladat elé állítanak bennünket. Feladatunk és küldetésünk a gyermekek óvodai környezetét és életét olyanná alakítani, ami építőleg hat lelki életükre, szellemi fejlődésükre, magatartásukra, és egészséges életmódjuk kialakítására. Ezt megvalósítani, csak az Istentől kapott határtalan, végtelen és mélységes szeretetben lehet.

2 ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, még ha megöregszik, akkor sem tér el attól.” (Péld 22,6)

- Istentől kért bölcsesség, krisztusi szeretetszolgálat,
- a gyermek egyszeri, egyedi lényének felismerése és képességeinek felelősségteljes fejlesztése,
- a gyermeki szabadság biztosítása,
- a gyermek tevékenységére épülő tanulás biztosítása,
- a családokkal való jó együttműködés, (Ezen alapelvek kimunkálásának érdekében igyekszünk már az első pillanatban jó kapcsolatot kialakítani az egész családdal. Lehetősége van bármelyik családtagnak arra, hogy intézményünket, nevelési elveinket megismerhessék.)
- a gyermek mindenekfelett álló érdeke,- a gyermeki jogok tiszteletben tartása, szükségleteik életkoruknak megfelelő kielégítése,
- a különbözőség elfogadása,
- esélyegyenlőség biztosítása, egyenlő hozzáférés elve,
- nyugodt, családias, biztonságot nyújtó légkör, melyben a gyermeki szabad játék elsődlegessége érvényesül,
- az óvoda sajátosságaihoz igazodóan gyermekeink hitre nevelése,
- a magyar népi kultúra, és hagyományok egyes elemeinek megismertetése,
- a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a külvilágra nyitott nevelési légkör megteremtése,
- az óvodapedagógusok szakmai önállóságának törvényi keretek között való biztosítása,
- inkluzív szemlélet, hátránycsökkentő pedagógiai attitűd,
- Kölcsönös bizalomban élünk, minden esetben bátorítjuk a szülőket őszinte véleményük megfogalmazására, mert e nélkül nem lehetséges összehangolt, szeretetteljes nevelés.

Gyermekkép

1. Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
2. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Óvodakép

1. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
2. Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.
3. Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).
4. Az óvodai nevelésben alapelv, hogy:
 - a) a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
 - b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
 - c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
5. Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni

képességeihez igazodó műveltség-tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

6. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

7. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

3 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód kialakítása,
- az érzelmi nevelés és az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi és értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

Az intézményre nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az intézmény segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értékékként való tisztelésére is nevel. A óvodapedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önállóak legyenek, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Testi- lelki egészség elve:

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosuljon gyermekeinkben, hogy az egészség érték, tenni kell érte. Értsék meg az egészséges élet-mód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges élet-mód utáni igény.

3.1 Egészséges életmód alakítása

" Avagy nem tudjátok - e, hogy a ti testetek a benne lakozó Szent Léleknek temploma, amelyet Istentől nyertetek, és nem a magatokéi vagytok? " (Kor 6,19)

Az egészségmegőrzésre irányuló gondozás, a személyi és környezeti higiéniát, valamint a lelki gondozást is jelenti. Az egészséges életmódra nevelés során a családokkal szoros együttműködést alakítunk ki.

A gondozás és egészséges életmódra nevelés célja:

A gyermek szervezetének védelme, a gyermek gondozása, a család életformájának alakítása, életmódbeli szokások kialakítása, felvilágosító munka az egészségre káros szenvedélyekről, a test és lélek harmonikus fejlődésének biztosítása, a testi képességek kibontakoztatása, a testi szükségletek kielégítése, higiéniai szokások kialakítása, a mozgáskészség fejlesztése, mind-ezek a szülőkkel szorosan együttműködve.

Feladataink az egészséges életmód kialakításában:

Az intézményben az életritmus a táplálkozás a testápolás, öltözködés, mozgás, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével és az ezen alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot. Az életmód, a helyes életritmus, a jól szervezett napirend biztosítja a gyermekek egészséges fejlődését és ez a gondozás fontos feladata is. A szokás és szabály-rendszerbe beépített tevékenységek visszahatnak az életkori folyamatokra, a tevékenységek időtartama igazodik az életkori sajátosságokhoz.

CÉLJA:

- testi-lelki szükségletek kielégítése,
- az egészség megtartása, betegségek megelőzése,
- egészségügyi szokások kialakítása és belső igénnyé válása,
- mozgásfejlesztés prevencióval, korrekcióval.
- egészséges táplálkozás
- mindennapi mozgás
- testi-lelki egészség fejlesztése, magatartási problémák kezelése
- bántalmazás megelőzése
- baleset megelőzés és elsősegélynyújtás
- személyi és környezeti higiéné

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- egészséges, biztonságos környezet kialakítása,
- nyugodt légkör megteremtése,
- a gyermekek szükségleteihez igazodó szokásrendszer kialakítása.

Levegőzés:

Naponta, (-20° alatt, szakadó esőben, hóviharban nem, homokozás +20° felett) az egészségmegőrzés érdekében.

Szellőztetés: Friss levegő biztosítása napközben, igény szerint

Táplálkozás:

Gyümölcsnapok szervezése, folyadék biztosítása. A kulturált étkezés szokásainak, szabályainak megismertetése, kialakítása. Evőeszköz és szalvéta használata. /középsőben

és kiscsoportban kanál, villa, nagycsoportban kés is/ Az allergiás és az egyéni érzékenységgű gyermekek táplálkozásának figyelemmel kísérése.

Testápolás:

WC használat: nyugodt, intim, tiszta hely biztosítása, igény szerint segítségadás. Nemeknek megfelelő használatra, lehúzásra való megtanítás.

Kézmosás:

WC használat után, étkezések előtt és után, szennyező tevékenységek után. Kézmosás előtt ruha ujjának felhúzása, ellenőrzése. Kéztörítés segítséggel, vagy önállóan. Körömkefe és szappan használatának megismertetése.

Fogmosás:

Technikájának megismertetése, gyakoroltatása.

Orrtörítés és orrfújás:

Technikájának megtanítása, segítség, ellenőrzés.

Fésülködés:

Minden gyermek a saját fésűjével, keféjével fésülködjön. A gyermekek hajának rendbetétele, segítséggel, önállóan, ellenőrzéssel.

Pihenés, altatás:

Pizsama felvétele igény szerint segítséggel. Nyugodt légkör megteremtése. Elalvás előtt az óvodapedagógus énekeljen, meséljen, a csoportban kialakított rend szerint. A nyugtalanabbul pihenők mellé ülve, simogatással és a számukra biztonságot nyújtó alvó játékok ágyba vitelének biztosításával teremtsen a pihenéshez kellő nyugalmat.

Öltözködés:

Réteges öltözködés az időjáráshoz alkalmazkodva. Váltóruha, váltócipő bekérése /papucsot, mamuszt balesetek megelőzése érdekében nem használunk/.

Mozgás, edzés:

Mindennapos mozgás tartása. A mozgásanyag összeállításánál az óvodapedagógus tervezzen tartásjavító gyakorlatokat. Kiszűrni a segítségre szoruló gyermekeket, korrekcióra javaslatot adni a szülő az igazgató és a gyermekorvos felé.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Szívesen jár óvodába, nyugodt, kiegyensúlyozott
- Korának megfelelően fejlett testileg, ritkán beteg, csökken a hiányzások száma.
- Öltözködés: önállóan öltözködik és vetkőzik, tud cipőfűzőt kötni.
- Testápolás: önállóan végzi az egészségügyi szokásokat: önállóan használja a WC –t, a papírt, a szappant, a körömkefét, stb. Mosakodás előtt felhúzza a ruhája ujját, szárazra törli a kezét. Önállóan fésülködik, önállóan mos fogat. Tud orrot fújni.
- Levegőzés: szívesen tartózkodik friss levegőn.
- Mozgás, edzés: örömmel vesz részt a mozgástevékenységeken és a prevenciós foglalkozásokon.

- Táplálkozás: helyesen használja az evőeszközöket /kanál, villa, kés/. Kulturáltan étkezik, a szalvétát használja. Helyes testtartással ül az asztalnál. El tudja dönteni, miből, mennyit kér, önállóan szedi az ételt és önti a folyadékot.
- Pihenés, altatás: képes nyugodtan, másokat nem zavarva pihenni.

Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Célunk a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladatunk egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

- Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.
- Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.
- Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát. Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik (olló, tű, kés, villa, stb.).
- A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.
- Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.
- Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az intézményben használatos vegyszerek zárható helyiségben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.
- Minden feladat ellátási helyen megbízott, képzett elsősegélynyújtó személy dolgozik, és biztosított az intézmény elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

Az intézmény és az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) rendelet 168. § rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően, szükség szerint mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett gyermekbaleseteket nyilván kell tartani.
- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

„Érezzétek, és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” (Zsolt 34,9)

CÉLJA:

- Érzelmi biztonság,
- Nyugodt, derűs szeretetteljes légkör kialakítása,
- Biztonságot adó, otthonos körülmények kialakítása,
- Az erkölcsi, szociális érzékenység fejlődése,
- Az éntudat alakulása,
- Teret adni az önkifejezési törekvéseknek,
- A különbözőség megértése, elfogadása

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, tehát alapvető feladatunk, hogy az óvodában érzelmi biztonságot, derűs kiegyensúlyozottságot, szeretetteljes légkört, otthonos körülményeket teremtsünk számukra. A tárgyi feltételek megteremtésén túl, óriási felelőssége van az óvodapedagógusnak, hiszen az ő példáján keresztül tanulják meg a gyermekek a társas viselkedés formáit és normáit. A keresztyén óvodában az óvodapedagógus hite semmivel nem pótolható értéket képvisel az érzelmi nevelés folyamatában. A gyermek-gyermek kapcsolat során fejlődik az alkalmazkodás, a társas kapcsolatok, a kooperáció és a kommunikáció. Az életkori sajátosságokat tükröző társas együttélés és az énkép kialakulása folyamatos fejlődésen megy keresztül. Kialakul mások akaratának tudomásul vétele,- konfliktushelyzetek kivédése, megoldása – a csoportban kialakult helyzet reális felmérése.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket.
- Óvodapedagógus-gyermek; dajka-gyermek; gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Anyás- vagy apás beszoktatás történik az óvodánkban, ezt az óvodapedagógus alakítja a gyermek igényeinek megfelelően. Fontos a testközelség, a gyermek meghallgatása, ráfigyelés, a felé irányuló szeretet kimutatása, dicséret, biztatás.
- Az óvoda segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és engedjen teret az önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.
- Az óvoda lehetőséget biztosít arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, arra neveljük a gyermeket, hogy a különbözőségeket elfogadja és tartsa tiszteletben. Szükség esetén egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazása.
- Egyenlő esélyt adunk minden gyermeknek.
- A befogadó, inkluzív szemléletet követjük.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása:

- együtt ünneplések: születésnapok, jeles napok,
- ünnepeink: nevelési év nyitó és záró istentisztelet a templomban,
- közös készülődések,
- kirándulások,
- családi kirándulás,
- séták a községünkben,
- múzeumok látogatása.

A gyermek érzelmvilágát 3 fő területen fejlesztjük:

1. Szociális érzelmek: együttérzés, bizalom, segítőkészség, bánat, örömszerzés, önzetlenség, figyelmesség.
2. Esztétikai érzelmek: szép iránti fogékonyság, a művészeti élmény befogadására való igény és képesség fejlesztése.
3. Erkölcsi érzelmek: igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, felelősség, igazmondás.

Ezek megvalósításának feltételei:

- Jól kidolgozott napirend – szokások és szabályrendszer kialakítása, közösségben megélt örömök, csoportosan szerzett élmények, párbeszéd a gyermek és felnőtt, gyermek és gyermek között.
- Az óvoda munkatársainak beszédkultúrája minta értékű a gyermekek számára.
- A dajka bánásmódja, viselkedése legyen összhangban az óvodapedagóguséval.
- A gyermek tudjon rácsodálkozni a természeti és társadalmi környezetében mutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.
- Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

- Sétákon figyelje meg az őt körülvevő értékeket, Isten teremtett világának csodáit.
- Kirándulások alkalmával ismerkedjen meg a helyi nevezetességekkel.
- A gyermeknek tudnia kell, milyen magatartást várunk tőle egy adott helyzetben.
- Ismernie kell mi a helyes és mi a helytelen. Ennek eldöntésében irányadónk a Szentírás.
- A szocializáció magatartásában az egyezkedés, a meggyőződés, megegyezésre való törekvés, a környezettudatosság, önazonosság, kiegyensúlyozottság, a szülőföld szeretete fontos.
- Egyes gyermekek: a nehezen szocializálódó, a lassabban fejlődő, az érzékszervi fogyatékos, a beszéd fogyatékos, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedően jó képességű gyermek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel. Szükség esetén szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus stb.) közreműködésével, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködésben kell a fejlesztésüket megvalósítani.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- Szívesen jár óvodába, nyugodt, kiegyensúlyozott.
- A gyermekek szabadon, gátlásoktól mentesen, biztonságosan gyakorolják a társas együttélés szabályait: köszönnek egymásnak, a felnőtteknek („Áldás, békesség!”), elköszönnek, megköszönnek mindent, segítenek egymásnak.
- Kapcsolataikban (gyermek-gyermek; felnőtt-gyermek) kooperációra alkalmassá válnak. A kapcsolatokat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezi.
- Tudnak jó és rossz között különbséget tenni, ebben irányítóik a megismert bibliai történetek lesznek.
- Rá tudnak csodálkozni a természetben és az ember környezetében mutatkozó jóra és szépre, tisztelik és megbecsülik azt.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Meg tudják oldani a konfliktushelyzeteket.
- Érzékelik az alá- fölérendeltségi viszonyokat és elfogadják azokat.
- Bátran legyőzik az előttük álló akadályokat.
- El tudják fogadni társaik különbözőségét.
- Érzelmileg készen állnak az iskolai életre.
- Tudnak helyhez és az alkalomhoz illően viselkedni (pl.: templom, múzeum, játszótér, színház, stb.)

Családi szocializáció

- A szociális – érzelmi terület fejlesztése a legösszetettebb gyógypedagógiai/pedagógiai és pszichológiai feladat, hiszen a megismerés, a viselkedés szabályozása az érzelmeken keresztül szerezhető meg. Az érzelmi nevelés során fontos, hogy a gyermek és a családja tanulja meg elfogadni másságát, sajátítsa el az együttélés szabályait. A magatartás normalizálása, az alkalmazkodó készség fejlesztése, a csoport kohézió segíti a gyermek szocializációját, elősegíti integrálhatóságát.

- A szülőket rendszeresen tájékoztatni kell a gyermek fejlődéséről, illetve rendkívül fontos, hogy tanácsokat adjunk számukra a gyermek otthoni foglalkoztatásával kapcsolatban. Mivel fontos feladatunk az anya-gyermek kapcsolat normalizálása, a családok életminőségének javítása, ezért nagy hangsúlyt helyezünk a szülők által felvetett problémák kezelésére.
- (fogadóóra, szülői értekezlet, nyílt nap, szülőklub)

3.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek kíváncsiságára alapozott, tágran értelmezett tanulás. Kitüntetett módja ebben az életkorban az utánzás, a felnőtt és a nagyobb társ mintájának követése spontán helyzetekben. Fontos alapja a felnőtt és a gyermek közötti szoros érzelmi kapcsolat. A gyermek a környezetével való minden kapcsolatteremtésben tanul.

Nem cselekvésre kényszerítünk, hanem cselekvési alkalmakat hozunk létre. Tiszteletben tartjuk, ha valaki „csak” szemlélődik. Az érési folyamatot szolgálni, és nem erőltetni kívánjuk.

Tapasztalatszerzésre, gyakori ismétlésre adunk lehetőséget a gyermekeknek, alakítjuk gondolkodási sémáikat, ismereteik rendszerét, problémamegoldó gondolkodásukat. Figyelembe vesszük, hogy az óvodáskort a nem tudatos tanulástól a tudatos tanulás felé való haladás jellemzi.

CÉLJA:

- Az értelmi, kognitív képességek széleskörű fejlesztése.
- Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermekeknek változatos tevékenységet, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhethet, a természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása.
- Az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- jártasságok és készségek kialakítása, amelyek nem csupán az óvoda beilleszkedést könnyítik meg, hanem egész életük során hasznosak és fontosak,
- a tevékenységek szervezése során építünk a gyermekek természetes kíváncsiságára,
- változatos tevékenységek biztosításával az érdeklődés fenntartásával, egyéni fejlettségük figyelembe vételével a kognitív képességek fejlesztése,
- az anyanyelvi kultúra fejlesztése,
- beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan.
- törekedjen szemléletességre,
- kérdéseivel gondolkozásra ösztönözzön,
- teremtsen gyakran meghitt helyet és alkalmat a mese önfeledt hallgatására,
- az anyag kiválasztásánál vegye figyelembe csoportja összetételét,
- tanuljon meg az évszakokhoz, ünnepekhez, természethez kapcsolódó verseket, mondókákat,

- tanítson olyan irodalmi alkotásokat, amelyek segítik a keresztyén szellemben való nevelést,
- segítse a fejlődést (anyanyelvi játékok, helyes beszédlegzés).

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- aktívan részt vesz a különböző feladathelyzetekben,
- felismeri a problémákat, és azt kreatívan megoldja,
- a szerzett ismereteket alkalmazza,
- szívesen ismétli a verseket, rigmusokat,
- képes végighallgatni a mesét,
- igénye van a hallott mű újrachallgatására,
- képes önállóan, összefüggően kifejezni magát,
- tud mesét, történetet kitalálni, elkezdett történetet befejezni, azt mozgással megjeleníteni, dramatizálni, bábozni, az előadáshoz kreatív módon eszközt készíteni,
- az élmények hatására kialakul a kötődése a népköltészethez,
- ismer evangéliumi verseket, történeteket,
- meg tudja különböztetni a bibliai történeteket a meséktől,
- kialakul a beszédfigyelme,
- megbecsüli a könyveket.

4 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

4.1 Hitéleti foglalkozások

„A lélek gyümölcse: szeretet, türelem, hűség, jószág, öröm, békesség, szívesség, szelídség...” (Gal 5,22)

A hitéleti nevelés áthatja az óvodai élet egészét:

- köszönési formák,
- játékidő,
- csendes percek (mindennapos lelki beszélgetés),
- bibliai történetek,
- kézműveskedés a történethez kapcsolódva
- templomlátogatás,
- tevékenységek előtti,- utáni imádság.

Bibliai történetek:

A jól megválasztott történet, példázat megismertetése körültekintést igényel az óvónőktől, alapja a Református Keretprogram. Az Ige pontos megértéséről az Úr gondoskodik Szentlelke által, a gyermekek őszinte szívvel fogadják az evangéliumot.

A történet kiválasztásának alapvető kritériumai:

- Fontos, hogy a bibliai történeteket különböztessük meg a meséktől – ehhez hiteles történetmondás szükséges, hiszen ezeken a történeteken keresztül Isten üzen nekünk valamit. Mielőtt a gyermekek elé vesszük a történetet, tanulmányozzuk az adott Ige-szakaszt, hogy nekünk ma mit üzen – és azután fogalmazzuk meg, hogy mit mondhat a gyermekeknek.
- Olyan történetek közül válasszunk, amelyek pozitív érzelmi töltettel rendelkeznek, amelyek a szerető, gondoskodó Isten-képet erősítik meg. A bibliai történetek Isten szeretetét hangsúlyozzák, azt a gondoskodó, kegyelmes szeretetet, ami nélkül az ember nem boldogul. Erre van szükségük a gyermekeknek is.
- A történet ne keltsen félelmet a gyermekekben és ne tartalmazzon számukra feldolgozhatatlan tartalmakat és érzelmeket.

Ha a történetben több bibliai igazság is van, azt válasszuk ki fő üzenetként, ami a gyermekek számára aktuálisan leginkább megfelelő.

A bibliai történet tanítása során mindig az evangéliumot hirdessük: Jézus mit tett érted? Neked mit kell tenned?

A bibliai történet elmondásának fontos szabályai:

- igeszerűen: az Ige belső szabályának megfelelően (az Ige üzenetétől ne térjünk el);
- gyermekszzerűen: a gyermekek számára érthető és befogadható módon;
- egyszerűen: egy nézőponttal (így a gyermekek azonosulhatnak az adott szereplővel, beleélhetik magukat az ő helyzetébe; ami azért is fontos, mert a gyermekek ebben a életkorban még nem képesek egyszerre több nézőpontot figyelembe venni);
- élettellejesen: éljük mi is és az alakok is;
- feszülten: drámaian, érdekesen, jelen időben;
- szemléletesen: lássa a gyermek azt, amiről szó van.

Gyermekáhitatok, imádság

Fontos feladatunk, hogy a gyermekeket megtanítsuk imádkozni vagy tovább fejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek. Az imádság Istennel való beszélgetés. A gyermekek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kéréseiket, vágyaikat, bajaikat stb.; ugyanúgy elmondhatják Mennyei Atyjuknak is, aki figyel rájuk. Tanítsunk arról is, hogy imádságunkra Isten válasza lehet „igen”, „várj” vagy „nem” – attól

függően, hogy melyik válik javunkra.

Saját szavainkkal elmondott egyszerű imáinkat adjuk nekik példaként, mintaként. A gyermekek érezzék meg, hogy az imának ereje van, hisz Istennek mindenre hatalma van. Saját példák elmondásával bátorítsuk őket.

Fokozatosan szoktassuk rá a gyermekeket, hogy ők is imádkozhatnak saját szavaikkal –, várjuk meg, míg az a szívükből fakad.

Bátorítsuk a gyermekeket, hogy imában is bocsánatot kérjenek, ha hibáztak, ha elrontottak valamit, ha megbántottak valakit. Tanítsuk meg őket hálát adni, megköszönni mindazt, amit az Úrtól kaptunk. Ismertessük fel, hogy minden nap van miért hálát adni

Az áhítatok jó alkalmat adnak arra is, hogy beszélgessenek közösen az egész csoport, és az egyéni örömök, bánatok, kívánságok kiderülhessenek. Legyen időnk meghallgatni őket, s ahogyan meghallgatjuk problémáikat, érezzék meg, hogy ők fontosak számunkra és társaik számára is.

Egyházi ünnepek alkalmával a bibliai történeteken keresztül beszélünk az ünnep lényegéről, az ünnepi szokásokról.

Keresztyén énekek: Az énekek a bibliai tanítás elmélyítését, esztétikai élmények erősödését szolgálják. kiválasztásuknál a szöveg biblikusságára, a dallam életkornak megfelelő voltára, esztétikai szempontokra kell odafigyelnünk. Fontos, hogy az óvodapedagógus énekelje a gyerekek közösségében a gyülekezeteinkben közismert énekeskönyvi énekeinket, tanítsa meg a gyerekeknek ezek közül az egyszerűbbeket. Ezzel is építve a gyülekezet közösségébe való tartozást.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- olyan Isten-kép kialakítása a gyermekekben, aki szeret, gondoskodik rólunk, aki megőrzi minket, akinek minden döntése a javunkra válik,
- használja ki a gyermekek spontán érdeklődését,
- alakítsa ki keresztyén erkölcsi értékeket: személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, türelem, segítőkészség, önzetlenség,
- vegye figyelembe a történetek kiválasztásánál a csoport fejlettségét, aktuális problémáit,
- segítse a gyermekeket hozzá, hogy a történeteket dramatizálják, bábozzák, rajzolják le, fessék le, mintázzák meg.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- nagycsoportos korukra belső igénnyé válik, hogy örömeiket, gondjaikat Isten elé viszik,
- ismerik a Bibliát, tudják, hogy abból Isten szava szól hozzánk,
- ismerik a bibliai történeteket,
- a gyermekekben kialakul a 3-7 éves gyermek szintjének megfelelő Istenkép,
- tudják, hogy a templom Isten háza és annak megfelelően kell ott viselkedni,
- tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette, minket is ő alkotott,
- megjelenik az életükben a keresztyén erkölcsi magatartás egy – két jellemzője,

- tudnak tevékenységhez kötődő imádságokat, és koruknak megfelelő keresztyén énekeket.

KERESZTYÉN ÉRTÉKREND BEÉPÜLÉSÉNEK KRITÉRIUMAI:

- az érzelmi élet kiteljesítésével a pozitív személyiségjegyek kialakítása, erősítése,
- a keresztyén erkölcsi, etikai normák beépítése a gyermeki személyiségbe,
- a hitre nyitottság előkészítése,
- a gyermekek lelki szükségleteinek kielégítése,
- a gyermekek életkorának megfelelő vallási, egyházi ismeretek átadása,
- a keresztyén értékrend alapján óvodásaink személyiségfejlesztésének megvalósítása,
- a gyermekek hitéletének megalapozása.

Hisszük, hogy nevelésünkkel sikerül olyan alapokat leraknunk, mellyel gyermekeink későbbi életükben is boldog, Istent szerető, parancsait, útmutatásait betartó, kiegyensúlyozott, boldog felnőttek lesznek.

4.2 Játék

CÉLJA:

- Szabad játékon keresztül képességfejlesztés, tapasztalatszerzés, élményhez juttatás, s ez által a személyiség sokoldalú fejlesztése, valamint a keresztyén erkölcs jellemzőinek gyakorlása.
- A gyermek örömteli tevékenységként élje meg a játékot.
- Társas-kapcsolatok kialakítása, fejlesztése.
- A játék során jelenjenek meg az: öröm, barátság, szeretet, segítőkészség, jóság, türelem, békesség, megbocsátás, bátorság, becsületesség, mint fontos értékek.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- A játékhoz szükséges hely, csoportlégkör, folyamatos játékidő és eszköz, valamint játékélmény biztosítása.
- A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.
- Bibliai történetekhez, hagyományörzéshez kapcsolódó játékok biztosítása.
- Játékszerek megismertetése, játékok használatának bemutatása, óvónői modell kiemelkedő szerepe. Szabályok betartása.
- Az indirekt játékirányítás. Az óvónő a játékban elsősorban partner szerepet tölt be, együttműködik és segít, de csak olyan szinten és mértékben, amennyiben az adott gyermeknek, adott szituációban szüksége van. A segítség módját mindig a konkrét játék helyzet a gyermekek igénye és fejlettsége határozza meg. Közvetlen beavatkozásra csak a társait rendszeresen zavaró gyermek esetében van szükség. Alkalom nyílik a játék alatt, - ami egyben az óvónő feladata is – egy-egy gyermek,

egy-egy csoport megfigyelésére. Erre alapozhatja a továbbiakban az óvónő a tervszerű kezdeményezéseit.

- Egyéni képességeknek megfelelő játékjavaslat.
- Egyéni bánásmód, differenciált nevelés.
- Játéktevékenységek továbbfejlesztése.
- Megtanítani a gyermekeket arra, hogy a játékokat óvják, rakják el kezdetben segítséggel, majd önállóan, segítsenek a játék elrendezésében.
- A szabad játék legyen túlsúlyban.

Gyakorló játék:

3-4 éves korban a hangok, szótagok, szavak, esetleg rövid mondatok és dallamok, a halandzsa játékos szabály szerinti ismétlés útján válnak játékká. A játék szempontjából nem a szöveg, hanem annak ritmusa és a sokszor hozzákapcsolódó mozgás a lényeges. Ez szerez örömet, ez készíteti őket ismétlésre.

4-6-7 éves korban a gyakorló játék tartósan csak akkor jelentkezik, ha a gyermek a fejlődésében lemaradt, képességei fejletlenek, tapasztalatai, élményei szegényesek, vagy amikor egy új játékszer, eszköz használatát még nem ismeri, és a sikeres játékhoz a játékszerrel való előzetes manipulálásra van szüksége. Gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

Szerepjáték:

A szerepjáték nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőségeket nyújtó játékfajta, amely a gyakorló játék keretei között bontakozik ki és kifejlett formáját az óvodás kor végére éri el. A gyermekek szerepjátéka, tapasztalataikat, ismereteiket, elképzeléseiket és az ezekhez fűződő érzelmeiket tükrözi.

Konstrukciós játék:

Rész-egész megláttatása, finommotorika, kreativitás, fantázia fejlesztése.

Szimbolikus játék:

Élmény biztosítása, a játék intimitását ne sértsük meg, fontos az óvónő empátiás készsége. Az óvónő tanítsa meg a gyermekeket arra, hogy a szerepeket tudják elosztani saját maguk, s olyan szerepeket is tudjanak felvállalni, ami nem igazán nekik tetsző.

Szabály-játék:

A szabályok megértetése, egymáshoz való alkalmazkodás, kudarc-tűrés, egészséges versenyszellem kialakítása. Társasjáték.

Bábjáték, dramatizálás:

Örömök, bánatok kiélésére, kijátszására ad lehetőséget. Pozitív, negatív szerepkör megismertetése és felvállaltatása. Erkölcsi ítéletek alkotására készíteti a gyerekeket.

Barkácsolás:

Lehetőségek, eszközök, hely biztosítása.

Mozgásos játékok:

A gyermek mozgásigényeinek kielégítése, a gyermekek életkorának figyelembe vételével. Célszerű a játékokat cserélni.

Udvari játékok:

Biztonságos udvari játékszerek használatának megtanítása, figyelemmel kísérése. A csúszdáknál, mászókáknál mindig fokozottabban felügyeljenek a felnőttek.

Sport-, és versenyjátékok:

Szabályok betartatása, szervezése, irányítása. Versenyszellem kialakítása, akarat erő fejlesztése.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermek örömmel játszik,
- tud és képes kitartóan játszani,
- nincsen magányosan tevékenykedő gyermek,
- a játékszabályokat betartja, vigyáz társai és saját testi épségére,
- a játékeszközöket rendeltetésszerűen használja és óvja, a helyére teszi és elrendezi,
- önállóan kezdeményez játékot, szerepet vállal. /Pozitív és negatív szerepeket is./,
- a konfliktusokat megpróbálja önmaga lerendezni, sikertelenség esetén segítséget kér az óvónőtől,
- egyszerűbb játék-kiegészítőket önállóan elkészít,
- képes megoldani a problémahelyzeteket,
- másokhoz alkalmazkodva tud játszani, a többiek játékát tiszteletben tartja,
- betartja az udvariassági formákat /elkéri a játékot társaitól, és megköszöni azt/,
- ítéleteiben megjelenik a pozitív és a negatív értékrend,
- igyekszik örülni más sikerének, győzelmének.

4.3 Verselés, mesélés

„Minden nemzetnek fő kincse a nyelve.” (Gárdonyi Géza)

„Gyermekek szája által is építéd hatalmadat.” (Zsolt 8,3)

CÉLJA:

- A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, valamint érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése a csodákkal teli meseélményekkel, a versekkel, a mozgással összekapcsolt mondókákkal, és dúdoló zeneiségével, rímei csengésével.
- Nyelvünk szépségének és kifejezőerejének megéreztetése a mindennapos mesélés, mondókázás és verselés élményével.

Az érzelmek fejlesztésének átélhetőségének, az erkölcsi-, szociális-, személyiségfejlődésnek egyik alapvető eszköze a gyermekirodalom. Az óvodáskorú gyermekek fogékonyak az irodalmi alkotásokra, ezt a vershez és a meséhez való viszonyuk is mutatja. A mese életkorilag megfelel a gyermek szemléletmódjának és világképének. Feloldást, megoldást kínál a gyermek szorongásaira. A szeretet, a jóság, a gyűlölet, a nagyravágyás, szerénység, összefogás, részvét elvont fogalmait, az emberi érzések tükrében, konkrét belső képi formában ismerik meg. A megalapozó nevelés, a mesélés és a mondókázás minden tevékenységhez spontán kapcsolódik, így a mindennapok részét képezik ezért a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A gyermekek fejlődése szempontjából több funkciót is betölt.

A gyermek átéli:

- a mesehallgatás intimitását,
- a belső képalkotás feszültségét és feszültségoldó hatását,
- a mesealkotás és mesemondás örömszerző élményét,
- a nyelv játékából, sokszínűségéből fakadó ritmus és hangzás élményét.

A népmesék, népköltészeti alkotások, magyar költők versei, elbeszélései által megismertetjük a népi kultúra kincseit. A ritmikus és humoros versek, népi mondókák, szólások, közmondások, nyelvtörők, az anyanyelvi nevelés egyik legfontosabb eszközei. Fontos, hogy az életkori sajátosságokat figyelembe véve, beszédértésük, kifejezőkészségük (szókincs), kommunikációs készségük gazdagodjon. Célunk, hogy a gyermek értse a beszédet és szeressen beszélni.

Mivel keresztyén hitvallásunk a szeretet talajára épít, ezért olyan értékes irodalmi anyagokat kell összegyűjtenünk, melyek a pozitív emberi értékeket kiemelik, és annak megerősítését előmozdítják (pl. jóság, igazságosság, türelem, segítőkészség, együttérzés stb.). Ezért gondolunk elsősorban magyar népmesékre, vagy más népek hasonló erkölcsi értékeket sugárzó meséire, - hiszen az óvoda gyermek képes azonosulni a mese szereplőivel, átélve annak tulajdonságait.

A bibliai történetek etikai mondanivalóját a mesék megerősíthetik a gyermekben, de nagyon kell vigyáznunk arra, hogy minden esetben kihangsúlyozzuk a Biblia üzenetének valódiságát.

A gyermekek bármikor kezdeményezhetnek bábokkal való játékot.

Az irodalmi nevelés szerves része a bábozás és a dramatikus játék.

Ezekkel a játékokkal segítjük elő a helyes légzést, a beszédszervek fejlesztését, a verbális emlékezet, az összefüggő szövegmondás, pl. mesefolytatás, saját mese kitalálását. Célunk, hogy újabb tapasztalatokra tegyen szert mesék, történetek eljátszásával, színházi élmények nyújtásával, dramatikus népszokások megismertetésével.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- minden nap lehetőséget biztosítani az irodalmi alkotásokkal való találkozásokra,
- mesélésre, könyvnézegetésre és bábozásra alkalmas nyugalmas hely, eszköz és hangulat biztosítása,
- a felhasznált népi, kortárs és klasszikus irodalmi anyagok életkornak megfelelő, igényes összeállítása,
- a meséket nyelvileg tisztán ejtve, könyv nélkül, megfelelő gesztusokkal tegye képszerűvé,
- készítse a gyermekeket, az önkifejezésre, az önálló mesealkotásra, a mozgással vagy ábrázolással történő kombinálásra és a mesemondásra
- egy mesét, verset többször, többféle módon adjon elő a gyerekeknek,
- a Biblia üzenetét tolmácsoló verseket is ismertetése a gyermekirodalmi költemények mellett, a különböző keresztyén és ünnepi alkalmakra (Karácsony, Reformáció ünnepe, Húsvét, Pünkösd, Anyák napja, Évzáró, Jeles Napok)
- olyan irodalmi művek választása, amelyeknek tanulsága, hangulata nem zavarja meg a keresztyén szellemű nevelésünket, hanem inkább erősíti a heti bibliai történetek üzenetét, mondanivalóját
- keresztyén mesekönyvek használata pl. Az Aranyág meséi (Szt. István Társulat).
- felhívni a szülők figyelmét a gyermekirodalmi alkotások fontosságára, az esti mesék személyes elmondására, érzelmi biztonságára, különböző fórumokon, fogadóórákon, szülői értekezleteken

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek szívesen vesznek részt a népi és irodalmi alkotásokkal való találkozásokban, könyveket nézegetnek, és vigyáznak azokra,
- kedvvel báboznak, és részt vesznek a dramatikus játékokban,
- önállóan mesélnek, s az elkezdett történetet folytatják,
- megjegyezik a tanult verseket,
- szókészletük gyarapszik.

4.4 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Az éneklés a hit után az Isten legcsodálatosabb ajándéka.” (Luther Márton)

„Mindenik embernek a lelkében dal van
és a saját lelkét hallja minden dalban.
És akinek szép a lelkében az ének,
az hallja a mások énekét is szépnek.”
(Babits Mihály)

A gyermekek zenei nevelése, ahogy Kodály Zoltán megfogalmazta, az anya születése előtt kilenc hónappal kezdődik. Minden gyermek találkozik, valamilyen zenei élménnyel

mielőtt óvodába kerül. Ebben a korban nyitottak, befogadóak az őket ért hatásokra, ez érvényes a zenére is. Az óvoda az a helyszín, ahol kiemelt fontosságú az igényesség ezen a téren.

CÉLJA:

Az óvodai zenei nevelés célja a zene megszerettetése, népi kultúra megőrzése, az egyházi zenei világ megismerése. A dal, az ének érzelmi alapokon nyugszik, lehet lelkesítő vagy ellenkezőleg megnyugtató, de sohasem közömbös a hallgató számára. A szeretet egyik kiemelkedő nyelve, mely biztonságos közeget teremt.

Az óvoda az a helyszín, ahol bármikor lehetőség van zenei élményben való részesülésre, és ez vonatkozik a gyermekekre, pedagógusokra egyaránt; a zene interaktív folyamat, hat arra, aki előadja, aki hallgatja, mindenki aktív résztvevővé válik.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA:

- sokat és tisztán énekeljen, törekedjen a zenei élmény nyújtására,
- aktívan keressen új dalokat a már megszokottakon, megismerteken kívül;
- az alapvető feltételeket teremtse meg az énekes játékokhoz
- gyűjtsön népi énekes játékokat, ezeket gyakran játssza a gyermekekkel,
- gondoskodjon arról, hogy a zene mindig örömforrás legyen,
- ösztönözze a gyerekek zenei alkotókedvének kialakulását,
- használja ki a zene elcsendesítő, feszültségoldó hatását,
- legyen igényes az énekek, mondókák, zenei feladatok kiválasztásánál, évszakokhoz, néphagyományokhoz és az ünnepekhez kapcsolódó anyagot válasszon,
- törekedjen a tiszta, megfelelő hangmagasságon való éneklésre;
- zenehallgatás keretén belül, legyen lehetőségük a gyermekeknek az élő hangszeres zene megismerésére (furulya...stb.);
- segítse elő a zenei képességek és mozgáskultúra fejlődését.
- Ritmusérzék fejlesztése 3 -7 éves korban: ölbeli játékok feszültségoldó hatásának alkalmazása; egyenletes lüktetés elsajátíttatása; ritmus érzékeltetése, tapssal, vagy ritmushangszerekkel való visszaadása
- Hallásfejlesztés: a zörej és a hang közötti különbség megismertetése; a dalanyag megfelelő hangmagasságon való, minél tisztább éneklése, énekeltetése; zenehallgatás igényes dalanyagon keresztül
- Mozgásfejlesztés: térformák kialakítása – kör, csigavonal, sor; egyszerű tánclépések alkalmazása, megfelelő ritmusban
- Kreativitás fejlesztése: ritmushangszerek készítése; dallamhangszerek készítése;
- ha van olyan gyermek, aki tud valamilyen hangszeren játszani, lehetőséget adjon a szereplésre a csoport előtt, amennyiben a gyermek szeretné megmutatni tudását;
- népi humor megismertetése, játékaikba való integrálása
- hazájukat elhagyni kényszerülő gyerekek számára biztosítsa az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését szolgálja dalainak közös éneklésével,

- az interkulturális és multikulturális nevelési módszerek beépítésének figyelembe vétele érdekében válasszon más népek dalaiból, zenéiből,
- zenehallgatás anyaga tartalmazza nemzetiségi, etnikai, kisebbségi csoportok dalait, zenéit, multikulturális műveket,
- a csoportba járó gyermekek életkori sajátosságaihoz, képességeihez igazodva állítsa össze az éves szintű dal-, és mondókaanyagot;

A zenei nevelés a keresztyén nevelésben

A zene különleges adománya Istennek, melyen keresztül dicsőíthetjük, elmélyülhet vele való személyes kapcsolatunk. Az óvodai keresztyén nevelésben a zene szintén megjelenik az egész nap folyamán, a hitélet különböző tevékenységi formáihoz kapcsolódva.

Keresztyén zenei nevelés a mindennapokban

- imádságok előtti, utáni énekek;
- étkezés előtti, utáni énekek;
- áhítra hívogató énekek;
- köszöntő énekek;
- zsoltárok;
- református énekeskönyv énekei;
- gyermekeknek írt egyházi énekek, dalok.

Az óvodapedagógus feladatai a dalanyag kiválasztásakor:

- kapcsolódjon bibliai történethez,
- legyen érthető a gyermekek számára,
- kapcsolódjon az aktuális keresztyén ünnepekhez.
- feleljen meg a gyermekek életkori sajátosságainak, készség szintjének;
- zenehallgatás esetén gyermekek számára megfelelő időtartamú, igényes zene előadása, meghallgatása.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- szeretnek énekelni, mondókázni, körjátékot játszani a nap bármelyik szakaszában,
- vannak kedvenc énekeik, mondókáik, játékaik, táncaik,
- egyes néptáncainkat ismerik, népi hangszer kíséretére tudnak néhány lépést, - mozdulatot eltáncolni egyénileg és párokban, s ezt örömmel végzik,
- tisztán, helyes tempóban énekelnek csoportban, egyénileg,
- felismerik a dallamot, ritmusmotívumot tudnak létrehozni, visszatapsolni, tudnak dallamot bújtatni, visszaénekelni,
- érzékelik a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú közötti különbségeket,
- a tárgyak és környezet zöreijhangját meg tudják különböztetni,
- érzékelik, és érzékeltetik az egyenletes lüktetést, ritmust,
- bátran felismerik több hangszer hangját,

- zenehallgatásnál figyelmesek, érdeklődőek, nyitottak,
- képesek megadott kezdőhangot átvenni,
- emlékezetből tudnak több mondókát, éneket,
- koruknak megfelelő egyházi énekeket ismernek, ezeket ünnepeken éneklük (Karácsony, Pünkösöd, Húsvét),
- néhány éneket ismernek a Református Énekeskönyvből.

4.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„A szépség mindenütt ott van. Nem rajta múlik, hogy nem tudjuk meglátni.” (Rodin)

Gyermekkorban az érzéki megismerése a főszerep, s főként képekben fogja fel a világot. Rendszerint hároméves kora körül rájön, hogy az így kialakult képzetek kivetíthetők. A világ képi megismerése a személyiségfejlesztés fontos eszköze, így mindent el kell követnünk, hogy a vizuális élmények ne kerüljék el a gyermekeket, s hogy ezekre ábrázolás formájában is válaszolhassanak. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Csak szeretetteljes légkörben lehet alkotni, önmagunkat kreatívan kifejezni, s a felnőtt közreműködése is szükséges ahhoz, hogy megtanulja a gyermek észrevenni az Isten által teremtett természet és az ember harmóniájában azt, ami gyönyörködtető, ami esztétikus. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget és élményszerűen ismerteti meg a gyermekekkel a szín-és formavilágot, az anyagok természetét, a technikákat, amelyekkel kifejezhetik elképzeléseiket, érzelmeiket, gondolataikat.

CÉLJA:

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi- kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzetek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Minden anyag, ami létezik – és nem ártalmas az egészségre – alkalmas arra, hogy abból alkossunk valamit. Az anyagok kombinálására adhatunk mintát, de a továbbiakban már ne

befolyásoljuk a munkát. A tevékenységben a folyamatra, az ötletességre, eredetiségre és az önállóságra helyezük a hangsúlyt, és ne a végterméket minősítsük.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- ébresszen kedvet a gyermekben az ábrázoláshoz, élje át velük az élményeket,
- biztosítson helyet és eszközöket a különböző tevékenységekhez a teremben és a szabadban,
- teremtsen nyugodt légkört és elegendő időt a különböző tevékenységekhez,
- ismerje jól azokat a technikákat, amelyeket bemutat és gyakoroltat a gyermekekkel,
- a népi kismesterségek tudói adják át tudásukat a gyermekeknek (mézeskalácsos, kosárfonó, hímző, szövő mesterek),
- ismerje a gyermekrajzok fejlődésének szakaszait,
- ismertesse a gyermekekkel a szokásokat, szabályokat, de ne korlátozza le a fantáziavilágukat, tartsa tiszteletbe az önálló elképzeléseiket,
- tanítsa meg saját és társai munkájának megbecsülésére,
- a különböző vizuális tevékenységeket előzze meg élménynyújtás, Isten csodálatos alkotása a teremtett világ, a természeti szépségek megfigyelése, különböző tevékenységeken való részvétel,
- érzelmileg kötődjenek népi hagyományainkhoz, értékeinkhez, nemzeti identitását erősítse
- a gyermek fejlesztésénél tartsa szem előtt a fokozatosságot mind az anyag és az eszközök használatát illetően,
- mindig a nagymozgásokból induljon ki, és fokozatosan tanítsa a gyermekeket,
- az eszközök használatának készségének fejlesztése (zsírkréta, ceruza, festék, ragasztó, tű, olló, gyurma, agyag, stb.).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek önállóan megtalálják és használják az ábrázoláshoz szükséges eszközöket, tudnak különbséget tenni színek és formák között,
- örömmel készítenek ajándékot társaiknak, szüleiknek (pl. körmöcskézett nyaklánc, karkötő édesanyjuknak)
- kreatívan elkészítik, vagy újraalkotják elképzeléseiket, élményeiket,
- a megfigyelt élményeket felhasználják és azokat egyéni módon jelenítik meg,
- munkájukat előre meg tudják tervezni,
- meglátják a szépet és tudnak gyönyörködni benne,
- megtanulnak véleményt alkotni saját és társaik munkájáról (megbecsülik egymás munkáját, vigyáznak rá, nem gyúrik össze, nem firkálnak rá, kijelölt helyen tudják elhelyezni,
- építik és szépítik környezetüket,
- ismerik nemzeti szimbólumainkat életkorunknak megfelelően
- a természetben található anyagok (pl. kövek, ágak, virágok) adta lehetőségeket tudják kihasználni alkotásaik során,
- kialakul az íráshoz szükséges finom-motorika a különböző szövések, hímzések, varrások, körmöcskézés technikájának elsajátítása

4.6 Mozgás

„Isten adja a növekedést!”(1Kor 3,6)

A mozgástanulás az élet velejárója, melynek során a kisgyermek megtanulja „működtetni” testét. A játékos mozgásfejlesztés során, a gyermek legfontosabb tevékenységébe ágyazottan ismeri fel lehetőségeit, korlátait. Rájön, hogy képes fejlődni, ügyesedni. A motoros készségek fejlődése döntően a gyakorlástól függ. A mindennapi mozgásfejlesztés segítségével megtámogathatók a természetes érési folyamatok.

CÉLJA:

Egyéni szükségleteket figyelembe véve a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése, mozgás igényének kialakítása a gyermek további életére, felnőttkorára. Természetes mozgások, testi képességek fejlesztése, egészségvédelem, egészségmegőrzés, tartásjavítás, egymásra figyelés képességének fejlesztése. A térben való tájékozódás, helyzetfelismerés fejlesztése, a gyermeki személyiség akarati tényezőinek alakítása.

Mozgásra minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani, teremben és szabad levegőn, eszközökkel vagy a nélkül, tervezett vagy spontán formában, az óvodai nevelés minden napján.

Mindennapi mozgás:

A kisgyermek saját test- és térérzékelésében, a ritmikus mozgások átélésében, a mozgásformák harmonizálásában és a mesék jeleneteinek megelevenítésében jelentős szerepet játszik a mindennapos ritmikus játék. Ez a tevékenység 10-20 percig tart, a kisgyermek utánzóképeségére épül. Fontos a mindennapi mozgásos percek rituáléjának kialakítása, mert szorongás oldó és én-erősítő hatása van. Mondókákat, verseket, dalokat mozgással kísérve játszanak ritmikus játékot. Helyet kaphatnak itt a mozgásos szabályjátékok ugyanúgy, mint a körtáncok, dalos játékok. Igyekszünk mindig az aktuális évszakhoz, ünnephez kapcsolódni.

Mozgás:

A tornaterem minden csoport számára elérhető heti egy nap teljes délelőtt. Fontos, hogy az egyszerűbb mozgásforma megelőzze a nehezebb feladatokat, a rávezető gyakorlatok a főgyakorlatokat, ami nem más, mint a mindennapi testnevelésben megismert gyakorlatok kombinációja. A gyakorlatokat minden gyermek a maga fejlettségi szintjén végzi. A foglalkozás végig játékos formában folyik és mindig egy vidám szabályjáték zárja le.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- mozgásra alkalmas tér, idő, eszköz megteremtése, előkészítése,
- mozgástevékenység előtt a tiszta padló, légcseré biztosítása,

- a mozgáshoz szükséges öltözék bekérése a szülőktől (praktikus, egyszerű, kényelmes, a célnak megfelelő legyen),
- a gyermek, utánzó képességére való építés, megfelelő óvodapedagógusi mozgásminta alkalmazása,
- a feladatok rövid, pontos és érthető megfogalmazása az életkori sajátosságokat figyelembe véve,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása, differenciált magyarázat,
- a baleset megelőzésére való figyelmeztetés,
- állandó pozitív megerősítés,
- szükség esetén segítségnyújtás,
- sok kézi-szer használata, változatos mozgásformák és kiinduló helyzetek alkalmazása,
- holtidő, várakozási idő minimálisra csökkentése,
- lehetőség szerint a mozgás szabadban történjen,
- évszakok sajátosságainak figyelembe vétele (pl. tél: hógolyózás, szánkózás),
- a gyermek minden izomzatára kiterjedő mozgás biztosítása,
- kondicionális képességek fejlesztése: erő / szökdelések, távolugrás, magasugrás, fel-, leugrások, kúszás, csúszás, mászás, nyuszi-ugrás, dobások és kézi-szer gyakorlatok/, állóképesség / hosszabb, lassabb és közepes iramú futások, fogójátékok, hosszú ideig tartó kúszások, csúszások, mászások, nyuszi-ugrások, /gyorsaság/ futások, gyors tempójú mászások, csúszások, kúszások, magasugrás, futójátékok, járások feladattal, jelre végrehajtás/,
- koordinációs képességek: testi tájékozódási képesség, térészlelés / átbújások, támaszgyakorlatok irányváltoztatással, járások, futások irányváltoztatással, célba-dobások, labdagyakorlatok/, mozgásészlelés / minden kézi-szer gyakorlat /, reakcióképesség / feladatos futójáték/, egyensúlyozó képesség / keskeny felületen végzett járások, futások, támaszgyakorlatok, nyuszi-ugrás, gurulás, /, ritmusképesség / egyszerű, ciklikus mozgások, akusztikai jelre ritmustartás/,
- mozgékonyág, hajlékonyág: ízületekben közepes és élénk tempójú nyújtó hatású gyakorlatok.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- szereti és igényli a mindennapos mozgást
- az őt körülvevő tárgyak mozgásra serkentik, mozgásos játék kitalálását indítja el benne
- mozgása harmonikus, összerendezett
- széles mozgásrepertoárral rendelkezik
- téri tájékozódása kialakult, az irányokat meg tudja különböztetni
- jó állóképességgel, gyorsasággal, fizikai teherbírással rendelkezik
- fejlett az egyensúlyérzéke
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelő az önuralma, együttműködő
- ismeri a csapatjátékszabályait, betartja azokat
- egészséges versenyszellemmel képes küzdeni
- érti a mozgásfejlesztés nyelvét, és követni tudja

- gyógytestnevelésen szívesen vesz részt, testtartása javul, izomzata, csontozata erősödik

4.7 A külső világ tevékeny megismerése

„Mi az ember a természetben? Semmi a végtelenhez képest, minden a semmihez képest, valami a semmi és a minden közt középén.” (Pascal)

„Tudatosan szoktassuk lelkünket a szépre, a jóra. gyönyörködjünk Isten teremtette szép világban. Hagyjuk, hogy a harmónia, a fény, az életerő, ami a tájból fakad, betöltsön. Akarjunk része lenni e szép világnak, mely körülvesz, melyben minden, de minden a testvérem, társam. Igen, a születésben, a gyümölcserésben, sőt az elmúlásban is társam minden, ami él és ez jól van így.” (Böjte Csaba)

CÉLJA:

A környezettel való ismerkedés hassa át az óvodai élet minden területét. Teremtődjék meg általa a gyermekek számára a lehetőség, hogy az őket körülvevő szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetből olyan tapasztalatokat szerezzenek, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek.

Alakítsa ki a gyermekekben a biztonságos életvitel szokásait, szabályait, melyben Isten jelenlétét mindenben felfedezhetik.

A természetes környezetben megfigyelt, megismert jelenségek, összefüggések úgy épüljenek be a gyermekek ismeretanyagába, viselkedésébe, hogy azokat a mindennapi élet gyakorlatában alkalmazni tudja. Alakuljon azon képességük, hogy keressenek magyarázatot a természeti, társadalmi jelenségekre, változásokra, formálódjon önálló véleményalkotási, döntési képességük.

Tevékenységben megvalósuló tapasztalatszerzés során olyan viselkedés, szokás, szabály és értékrendszer, életmód átadása, mely megalapozza az élő és élettelen környezetünk iránti felelősséget, elősegíti velük a harmonikus együttélést. A valóság megismertetése, felfedeztetése során pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a gyermekekben szűkebb és tágabb környezetük természeti, emberi, tárgyi összetevői iránt. Fontos legyen számukra ezek szeretete, megőrzése, védelme. Úgy váljék részévé a teremtésnek, hogy óvja, védje az Isten teremtette világ értékeit. Mind ezek végső soron a környezettudatos magatartás megalapozását, kialakulását szolgálják. Fontos a felelősségtudat felébresztése a gyermekekben Isten teremtett világa felé, tudatosodjon bennük, hogy ez minden egyes ember Istentől kapott feladata és kötelessége. Érezzék meg gyermekeink, hogy környezetünk védelme hitünkükből adódó, Istentől kapott feladatunk.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- tevékenységek szervezése tudatosan, tervszerűen, a Biblia tanítását alapul véve,

- a szülőföld és a néphagyományok, a szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése, hazaszeretetre nevelés,
- tevékenységeket, jelenségeket elsősorban természetes közegükben mutassa be,
- sokoldalú, minden érzékszerven megvalósuló tapasztalatszerzés, élmények útján juttassa el
- megfelelő helyet, időt, alkalmat, eszközt biztosítson a spontán és tervezett tapasztalatszerzésre
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása
- környezettudatos magatartásformák megalapozása
- a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességeinek fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- segítse elő a gyermekek lelki és testi egészségének megőrzését, a helyes önértékelés és az egészséges énkép kialakulását,
- a természeti, társadalmi és épített környezet megismertetése, kiemelve az óvodának és környezetének helyi sajátosságait,
- a külső világ megismerése során matematikai tapasztalatok és ismeretek átadása,
- egészséges ítéletalkotásra neveljen, a tevékenységekben tükröződjön a keresztény szellemiség,
- a társadalmi környezet megismertetése, hangsúlyozottan a családra, azt alapul véve, kiegészítése, tovább bővítése az egyházzal, a gyülekezet megismertetése, az elfogadás, a pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása
- a pozitív érzelmi viszony segítse a gyermekeket ezek elfogadásában,
- környezetünk védelme hitünkéből adódó feladat,
- a természeti- társadalmi élet összefüggéseinek érzékeltetése az ünnepek megtartásán keresztül,
- a természeti környezet védelmének érdekében a családok bevonása, programok szervezése (óvoda kertjének ápolása, hulladékgyűjtés, családi kirándulások).
- A természet ünnepeinek megtartása (Állatok világnapja, Madarak és fák napja, Föld napja Nemzetközi Energiatakarékossági Világnap)

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- tud tájékozódni, tudja hol él (ország, város, utca, házszám),
- tudja saját személyi adatait, a szülei, a környezetében élők nevét, foglalkozását, tudja születési helyét, idejét,
- tudja óvodája nevét és helyét
- ismeri a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, gondozásukat, védelmüket, hasznukat, használja a gyűjtőfogalmak szerinti besorolásukat
- ismeri a környezetében előforduló gyakori növényeket, ismerjék a gyűjtőfogalmak szerinti besorolásukat
- felismeri a természet élő és élettelen összetevői közti összefüggéseket
- ismeri a színeket
- ismeri a számokat, eligazodik a 10-es számkörben,
- ismeri az évszakokat és azok tulajdonságait,
- ismeri a hónapokat, napokat, napszakokat és azok jellemzőit,
- ismer néhány foglalkozást, mesterséget,

- ismeri és tudja csoportosítani a közlekedési eszközöket közlekedési helyük alapján
- ismeri az alapvető gyalogos közlekedési szabályokat,
- ismeri testét, érzékszerveit, azoknak funkcióját, védelmét, ápolását,
- ismerik és gyakorolják a helyes viselkedési szabályokat a természeti és társadalmi környezetben
- tudják a természeti jeles ünnepek, az egyházi ünnepek és népi ünnepek jelentését
- ismerik, és megnevezik a községünkben lévő három egyház templomát, berendezési tárgyait,
- képesek a szándékos figyelemre, melynek tartalma, terjedelme bővül,
- kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéde,
- kialakulnak a környezettudatos magatartás alapjai.

4.8 A környező világ megismerése matematikai tartalommal:

CÉLJA:

A matematikai témájú ismeret járuljon hozzá a gyermekek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához, rendszerezéséhez.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a gyermekek természetes környezetben végzett megfigyeléseik alkalmával vegyék észre, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatóak, szétválogathatóak tulajdonságaik szerint, illetve valamilyen szempontok alapján,
- végezzenek sorba rendezést, megnevezett mennyiségi, formai, színbeli tulajdonságok, felismert szabályosság szerint,
- a számfogalom megalapozására végezzenek mérési, összemérési feladatokat mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel,
- a gyermekek szerezzenek tapasztalatokat a geometria körében (például építéssel, síkbeli alkotásokkal stb.),
- jussanak el a geometriai formák felismeréséig,
- a tükörrel való tevékenység által tájékozódjanak jól a térben és síkban ábrázolt világban,
- a természetes élethelyzetekben az óvodai élet folyamán alakítsák át tevékenységváltáskor tárgyi környezetüket,
- idő, tér, nagyság, mennyiség, súly, észlelés, felismerése,
- segítse a gyermekeket abban, hogy biztonsággal tájékozódjanak a térben, saját testükhöz, és a környezetük élő és élettelen tényezőihez viszonyítva,
- a témakörök feldolgozásához alkalmazzon pl. társasjátékokat, szabályjátékokat, használja ki a játék során adódó lehetőségeket, konstrukciós játék, építő játék: válogatás, csoportosítás, tulajdonságok szerinti számlálás, sorakoztatás, párosítás, névutók, relációk gyakorlása,

- mozgásos játékok: több-kevesebb, számlálás, sorakoztatás, soralkotás, hosszabb-rövidebb, magasabb-alacsonyabb, gyorsabb-lassabb,
- udvari játék: térfogatmérés, alatt-fölött, magasabb-alacsonyabb,
- szerepjáték: kicsi-nagy, öreg – fiatal,
- szabályjáték: több-kevesebb, kívül-belül, nyitott-zárt vonalak, egyenes, görbe.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a gyermekek általában képesekké tehetők arra, hogy az óvónő kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék,
- képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére,
- értik és helyesen használják a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat (pl.: hosszabb, rövidebb, legrövidebb stb., több, kevesebb),
- önállóan is össze tudnak mérni különböző hosszúságú tárgyakat, helyes megállapítást tudnak megfogalmazni az összemérés alapján
- össze tudnak mérni két halmazt (legalább 10-ig) az elemek különféle elrendezésével, bontásával, Létre tudnak hozni többet, kevesebbet, ugyanannyit,
- tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig,
- építései, síkbeli alkotásaik legfőbb eredménye továbbra is a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetükben is egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat,
- másolással képesek megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben, nagyságban eltérő elemekből is képesek kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat,
- képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyes egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni,
- a térben való tájékozódásban elérhető a jobbra-balra irányok és állások megkülönböztetése; értik és követni tudják az irányokat, illetve a helyeket kifejező névutókat (pl.: alá, fölé, közé; alatt, fölött, között),
- a síkban megszokott megegyezést megértik (mit értünk a vízszintes síkban az alatt, fölött szavakon),
- matematikai tartalmú ismereteket használ síkban és térben, megkülönbözteti a jobbra-balra irányokat, érti a helyeket, kifejező névutókat.

4.9 Munka

„ És fogta az Úristen az embert és elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizze.” (1Móz 2,15)

CÉLJA:

A munkavégzéshez szükséges, készségek, képességek, jártasságok kialakítása, a gyermekek munkához való pozitív viszonyuk megalapozása és a közösségi kapcsolatok formálása.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka, és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek).

A gyermek munkajellegű tevékenysége önként – azaz örömmel és szívesen – végzett aktív tevékenység; a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

A munka ebben az életkorban szervesen összefonódik a játékkal, annak indítékai is megegyeznek: ilyen az érdeklődés, a kíváncsiság, a tevékenység lehetősége, az eszköz, a műveletek vonzereje motiválja a gyermeket. Törekedjünk arra, hogy a gyermekeknek ne kényszer legyen a munka, hanem pozitív élményeken keresztül értse meg, hogy Istentől, mint szeretett lénytől kapjuk feladatainkat.

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája. Az óvodában a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet alapjainak lerakása.

A másokért tett tevékenységben találjanak örömet. A szépen megterített asztal, az állatok, növények gondozása, a kerti munka során termelt zöldségek, gyümölcsök közös elfogyasztása megerősítik abban, hogy a legnagyobb öröm a másokért végzett munka, s az, ha önzetlenül teszi mindezt.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel. Vegyes csoportban a munka jellegű tevékenységek szervezésének leglényegesebb szempontja, hogy minden korosztály számára találjunk megfelelő feladatot.

A munka a tapasztalatszerzésnek, az együttműködési készségnek, céltudatosságnak, önállóságnak és az önfegyelemnek az eszköze. Az újrakezdés, a hibajavító próbálkozás pedig erősíti az akaratot, az eredmény elérését.

Akaratukat értékeljük, az eltérő képességű gyermekektől nem várunk ugyanolyan teljesítményt.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- biztosítja a megfelelő helyet, időt és eszközt,
- megismerteti a munkaeszközöket, azok használatát, és a munka hasznát,
- motiválja a gyermekeket,
- jó példát mutat,
- megpróbál mindenkit bevonni, ne mindig ugyanazok a gyermekek tevékenykedjenek,

- a munka jellegű tevékenységekben alapozzon a családban kialakult szokásokra,
- keresse a lehetőségeket, a nagyszülők régi mesterségeikkel ismertethetnek meg bennünket: pl.: kenyérsütés, lekvár főzés,
- Az állatok gondozása, kertünk ápolása sok-sok élménnyel gazdagíthatja gyermekeink életét éppen úgy, mint a családok kertjében végzett munkálatok megszervezése. Mindez segít feladattudatuk felébresztésében, kitartásuk megalapozásában, mivel a teremtett dolgoknak rendszeres gondoskodásra van szükségük a fennmaradáshoz.

Munka fajtái:

- a környezet rendben tartása,
- közösségért végzett feladatok: naposi munka, viráglocsolás, alkalmi megbízások.

A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos pozitív értékelést igényel. Fontos a konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- ismeri a munkaeszközöket és tudja azokat használni,
- fejlettségi szintjének megfelelően elvégzi a rábízott feladatot,
- szívesen végez a közösségért munkát, alkalmi feladatokat elvállal,
- igényessé válik a környezete rendje, tisztasága iránt.

4.10 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„De te maradj meg azokban, amiket tanultál, és amik rád bízottak, tudván kitől tanultad. És hogy gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, amelyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusban való hit által.” (2Tim 3,14-15)

CÉLJA:

Óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre. Az óvodában a nap folyamán adódó helyzetekben kirándulásokon az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban és időkeretben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja a gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodás korú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi, eközben hasznos tapasztalatokra tesz szert, tanul, fejlődik. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során, épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, kreativitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetősége.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás-és viselkedéstanulás /szokások alakítása/,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- cselekvéses tanulás, gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.

A tanulás folyamata beépül az integrált tevékenységekbe, így a gyermekek sokféle tapasztalatot szerezhetnek, gondolkodásmódjuk komplex módon fejlődik.

Az óvodáskorú gyermek befogadja az őt ért hatásokat, raktározza információit. Az óvodapedagógus feladata, az ismeretek oly módon történő átadása, hogy megérezze, megtapasztalja az Isten igéjének igazságait.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermeket. A tanulási folyamat során a gyermekeknek lehetőségük van a próbálkozásra, tévedések utáni újrakezdeésre, a hibák javítására minden következmény nélkül. Így olyan attitűdöket alakítunk ki, amelyek képessé teszik őket arra, hogy váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban.

A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabbak az őket ért benyomásokra, s nyitva áll a szívük az Isten dolgai iránt. A tanulás a gyermek világgképének alakulását is befolyásolja, ezt felismerve ki kell használni a tanulásban rejlő összes lehetőséget.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- törekedjen a komplexitásra, mert a gyermek a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be,
- helyesen mérje fel a gyermek képességeit, és ahhoz mérten fejlessze érzékelését, észlelését, emlékezetét, figyelmét, képzeletét és gondolkodását,
- A beszéd fontos eleme a tanulási folyamatnak. A megfelelő kommunikáció serkenti a gondolkodást, a gondolkodás fejlődésével eredményesebb a tanulás.,
- a tanulás irányítása során, segítse a személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermekek személyiségének kibontakozását,
- A 3-4 éves gyermekeknél elsősorban a cselekvések, bemutatások, spontán szerzett ismeretek, tevékenységek alapozzák meg az ismeretszerzést.
- Az 5-6-7 évesek már igénylik a pedagógus által irányított, megtervezett, magyarázatokkal, cselekedtetéssel, mélyebb összefüggések feltárásával szerzett ismeretek feldolgozását, a tanultak rögzítését.
- segítse a gyermek jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakulását, spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezését, bővítését; biztosítsa a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat - hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás, az életkor figyelembevételével, lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK

- legyen képes a különböző gondolkodási műveletekre - következtetés, ítéletalkotás, összehasonlítás,
- ismerje fel az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket;
- tevékenység végzésekor kreatív, keresi a többféle megoldást,
- szándékos figyelme tartós, tudja irányítani,
- ismert feladatvégzésnél önálló, kíváncsi, felfedező,
- szókinccse, beszéde változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva képes közölni,
- testileg, lelkiileg,- és szociálisan fejlett.

Testi fejlettség:

- A testileg egészségesen fejlett, hat éves korú gyermeknek megváltoznak a testarányai, megkezdődik nála a fog váltás. Teherbíró lesz, mozgása összerendezett. Jó, a mozgáskoordinációja, és fejlett a finommotorikája.
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki fejlettség:

- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek nyitott érdeklődéssel várja az iskolát.
- A tanuláshoz szükséges képességei, folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés, felidézés,
- megjelenik a szándékos figyelem is. Érthetően összefüggően kommunikál.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, és környezetéről.
- Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.

Szociális fejlettség:

- Az óvodáskor végére a gyermekek éretté válnak az iskolára. Képesek kapcsolatot teremteni a felnőttekkel, és társaikkal. A szabályokhoz alkalmazkodnak, betartják azokat.
- A neurológiai és egyéb hátránnyal küzdő gyermekek esetében, speciális szakemberek segítségével végzett folyamatos korrekció mellett érhető csak el, a fentiekben leírt fejlettségi szint.
- A beiskolázást a Köznevelési Törvény szabályozza.
- Az általános iskolák évek óta, különféle módon adnak lehetőséget a tájékozódásra. Áprilisban meghívjuk a leendő első osztályos tanító néniket a helyi Neumann János

Általános Iskolából és a Kálvin Téri Református Általános Iskolából, egy közvetlenebb bemutatkozásra, beszélgetésre.

- Kivételes esetben (súlyos képesség-lemaradás) a Nevelési Tanácsadó segítségét vesszük igénybe.

4.11 Az óvoda ünnepei

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és eszét, szaporítja tapasztalatait. Ő azt hiszi: csak játszik. De mi már tudjuk, mire megy ki a játék. Arra, hogy-e világban otthonosan mozgó, eleven eszű, és tevékeny ember váljon belőle.” (Wolf Katalin, óvónő)

A keresztyén óvodákban az ünnepek, az öröm, a hálaadás alkalmai gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt. Az ünnepek szépséget, ritmust adnak a hétköznapoknak. Állandó ismétlődéssel térnek vissza az évkör ünnepei, a természet évszakonkénti változásai, és az ezekkel összefüggő emberi munkák.

Gyermekeinket segítenünk kell az ünneplés átélésében, hogy ne csak a külső formák adta szabályokat ismerjék meg, hanem az ünneplés bensőségességét, a készülődés örömét, az átélés élményét is. Vigyáznunk kell arra, hogy ne a családok helyett akarjuk megadni az ünneplés élményét, folyton „előünnepelve”, hanem a készülődés és a bensőségesség csendjét és örömét segítjük átélni. Az ünnepeket hosszas készülődés, örömteli várakozás előzi meg. Minden esetben lényeges momentum az érzelmi ráhangolódás. Vannak életünkben visszatérő elemei az ünneplésnek, ezzel a hagyományteremtés a célunk, hiszen az ünnepek, akár az évezredek hagyományok keltette élmény együttes, a közösséghez tartozás érzésének első megtapasztalása, később a nemzethez tartozás belsővé válásának első lépcsőfoka is. Minden ünnepet úgy kell megélnünk, megülnünk, hogy az elmélyítse az ünnep jelentőségét, mondanivalóját. **Aki nem tud ünnepelni, annak életéből kimarad valami, nincs mit átadnia a következő nemzedéknek.** Az ünnepi készülődés izgalma, a várakozás öröme meghatározza az ünnep hangulatát. Egy-egy ünnepen a napi események tudatosan kiválasztva követik egymást. A csoportszoba tükrözze az adott évszak hangulatát és az évkörön belüli ünnep jellegzetességeit.

Ünnepeink:

- **Aratás- betakarítás- szüret:** Az asztalra helyezett kenyér az Úr jelenlétére utal népe között. A gabonaszálakat különböző díszítésekhez használjuk fel, kifejtjük a szemeket és alkalmunk adódik megbeszélni, hogyan készül a kenyér. (Lehetőség szerint, kenyérsütés, pékséglátogatás.) Remek alkalom, hogy megismertessünk olyan fogalmakat, mint: az étel megbecsülése, az éhség, a pocsékolás, az egészséges életmód.
- A szőlő hasonlóan fontos bibliai jelkép. **A szüreti mulatság, felvonulás** alkalmat ad a szülők megvendéglésére is.
- **Mihály napi vásár**, fontos hagyományörző ünnepünk
- Megemlékezés **a Reformációról**, templomi áhítat a református templomban.
- Márton napi „libázás” magyar hagyományörzéshez kapcsolódó tevékenységek.

- **Advent** időszaka- Jézus visszajövetelének várása. Az egész időszak alkalmat ad a mindennap meggyújtott adventi gyertya körülülésére, közös énekléssel várva a Megváltó születésének ünnepét.
- december 6. **Mikulás** – az önzetlen ajándékozás vidám ünnepe.
- december 13. **Luca napja** /jeles nap / – Luca-búza ültetése, ami az új élet kisarjadását jelképezi.
- december 24. **Karácsony** – közös ünneplés a templomban, előre egyeztetett időpontban.
- **Farsang**: előre megbeszélte tematika alapján történik a beöltözés, elkerülve a destruktív jelmezeket.
- **Március 15.** - megünneplése a csoportokban, időnként közös ünneplés a z önkormányzati óvodával, ezzel is erősítve az összetartozás érzését.
- Böjti időszak: újabb várakozás, e napokban reggelente Jézus halálára és feltámadására figyelünk.
- **Virágvasárnap** - „Áldott a király, aki jó az úr nevében.”/Luk.19.38./
- **Húsvét** - közös ünneplés a templomban. Húsvétunk középpontja nem a tojást hozó nyuszika! A gyermekeknek egyszerűen, gyermekszerűen, igeszerűen mondjuk el a feltámadás történetét. Hangsúlyozzuk a tanítványok örömet, hiszen találkozhattak a feltámadott Jézussal. Mondjuk el, hogy Húsvét óta ünnepejük a vasárnapot, mert ez az Úr napja. A néphagyományokról sem feledkezünk el, tojást díszítünk. (A tojás, mint a megújuló élet jelképe.)
- **Anyák napja**- rövid műsor keretében köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat
- **Áldozócsütörtök**- Jézus mennybemenetelének ünnepe, melyet a csoportokban ünnepeünk meg.
- **Pünkösd**-„Ti ismeritek őt, mert nálatok lakik, és bennetek marad”/Ján.14,16/
A Szentlélek kitöltetésének ünnepe, az egyház születésnapja, melyet csoportokban ünnepeünk meg, lehetőség szerint templomban délelőtti gyermek istentisztelet keretében.
- **Gyermeknap**- játékos, vidám családi nap a gyermekekért.

FELADAT:

- az ünneplés megtanítása,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése, megvalósítása

Minden nevelési évben kétszer – a karácsonyi és húsvéti ünnepekörben – ovis istentiszteletet tartunk, amin a szülők is részt vehetnek ezen kívül évnyitó és évzáró istentiszteleten vagyunk együtt a családokkal.

5 A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

A gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követése, fejlesztési terv készítése, fejlesztés megvalósítása.

	Feladat	Felelős	Részt vesz	Határidő
1.	Anamnézis, családlátogatás	óvodapedagógus	mindkét óvónő	gyermek óvodába lépése előtt egy hét
2.	A gyermek bemeneti megfigyelése, képességek felmérése	óvodapedagógus	mindkét óvónő	november 15. április 15.
3.	fejlesztési tervek készítése	óvodapedagógus	mindkét óvónő, fejlesztő pedagógus, utazó gyógypedagógusok	november 15. április 15.
4.	tájékoztatás fogadóóra keretében	óvodapedagógus	mindkét óvónő, szülő, fejlesztésben résztvevő szakember	folyamatos
5.	ellenőrzés	igazgató/ igazgatóhelyettes	igazgató/ igazgatóhelyettes	november 30. április 30.

6 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

„De te maradj meg azokban, amiket tanultál, és amik rád bízottak, tudván kitől tanultad. És hogy gyermekeségedtől fogva tudod a szent írásokat, amelyek téged bölccsé tehetnek az üdvösségre a Krisztus Jézusban való hit által.” (2Tim 3,14-15)

6.1 Az óvodába lépés feltételei

- Az óvodai felvételnél a 2011. évi Köznevelési törvény 8.§-a szerinti követelmények szerint járunk el.
- Azokat a gyermekeket tudjuk fogadni, akiknek szülei igénylik és kérik a hitben való nevelést.

6.2 Óvodánk személyi feltétele

Igazgató:	1 fő
Óvodapedagógus:	8 fő
Dajka:	5 fő
Óvodatitkár	2 fő
Pedagógiai asszisztens:	1 fő

Karbantartó	1 fő
Összesen:	17 fő

Gyermekeink fejlesztését, és logopédiai ellátását, az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálattal kötött szerződés alapján oldjuk meg.

Fontos szempont, hogy az óvoda minden dolgozója hitét gyakorló keresztyén ember legyen, aki hitelesen tudja közvetíteni cselekedeteivel, munkájával a keresztyén értékrendet.

A keresztyén óvodában dolgozó munkatársak:

- legyen hívó ember – a példa erejével tanító,
- legyen tanítva tanuló – tanulva tanító,
- ismerje a Bibliát.

A keresztyén munkatárs a gyermeket mindig fókuszba állítja, tekintélyelvtől, sztereotípiáktól függetlenül, olyan atmoszférát teremt maga körül, hogy a gyermek félelem nélkül hagyatkozik rá, bízik benne.

Mire van szüksége a gyermeknek?

- rejtettségre, fészek melegre, biztonságérzetre,
- feltétel nélküli szeretetre,
- példaadó magatartásra szülei, nevelői, környezete részéről,
- nevelői tekintélyre,
- kérdéseire megfelelő válaszokra,
- vele és érte töltött időre, ami nem csak mellette telik el,
- csöndre, hogy belül is növekedhessék,
- elismerésre és nevelésre,
- megértésre,
- önálló hitre.

Szükségesnek tartjuk, hogy a csoportokban együttműködő óvodapedagógusok szakmai téren, valamint személyiségükben is úgy tudjanak együtt dolgozni, hogy az a gyermekek javát szolgálja. Az óvodapedagógusok a nyitvatartási idő alatt, a nap folyamán átfedéssel, a csoportban vannak, heti váltásban dolgozva. Hangsúlyozzuk valamennyi munkatárs folyamatos együttműködését, összehangolt munkáját az inkluzív (befogadó) nevelés kialakítása érdekében. Az óvodai nevelés eredményességét segíti az óvodapedagógus és a dajka közös együttműködése. Ennek érdekében a feladatok megbeszélése, a segítség formájának áttekintése, egyeztetése feltétlenül szükséges. A gyermekek előtt példa értékű a felnőttek egymás közötti kapcsolata, beszéde, hangneme, bármely munkaterületen is dolgoznak.

“Egymást különbnek tartván magatoknál.” Fil.2:3 ige tudatában mindenki a maga feladatát végezze el lelkiismeretesen.

6.3 Óvodánk tárgyi feltételei

Óvodánk tárgyi feltételeinek előteremtésekor szem előtt tartottuk a 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendeletet. Rendelkezünk a rendeletben előírt eszköz és felszerelések listájával, a törvényben előírt helyiségekkel.

Fontosnak tartjuk:

- a gyermekek számára a biztonságos, kényelmes környezet biztosítását,
- az egészségvédelem, mozgásigény, játékgény kielégítését,
- az óvodai dolgozók biztonságos, jó légkört eredményező munkakörülményeinek biztosítását.

A berendezési tárgyak a tevékenységeknek megfelelően alakíthatók. A gyerekek által használt eszközök, játékok elérhető magasságú polcokon nyernek elhelyezést, így ők is tevőlegesen vesznek részt óvásukban. A bútorok: öltözőszekrények, játéktartó polcok és szekrények MDF-alapúak. Különböző méretű fonott kosarak szolgálnak a játékok és egyéb tárgyak tárolására. A textíliák színben harmonizálnak a berendezéssel. A játékszerek, és eszközök túlnyomó része szintén természetes anyagokból készült. Az óvoda udvara a gyerekek szabadban végzett tevékenységének kiszolgálója. Egyaránt vannak napos és árnyékos udvarrészek, valamint nagyobb tér áll a gyerekek rendelkezésére a természetes mozgások gyakorlásához. Célunk a gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását segítő tárgyi környezet kialakítása - ezért a lehetőségeknek megfelelően alakítunk ki ágyásokat, ahol tevékenykedhetnek, megfigyelhetik a virágok, vetemények fejlődését. A nyári időszakban biztosítjuk a gyermekek számára az egész napos kinn tartózkodás feltételeit. Az óvoda udvarán az Európai Unió szabványának megfelelő kerti játékok találhatóak. Szükséges az eszközök folyamatos feltöltése, bővítése, pótlása, cseréje.

6.4 Napirend-hetirend

Az óvoda napirendjében a teljes nyitvatartási időben biztosítjuk a játék folyamatosságát. Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapok folyamán megjelenjenek a hitélet során tanult imádságok (reggeli ima, ima betegekért, étkezés előtti-utáni imák, pihenés előtti ima), elcsendesülés, az áhítat percei. Ugyanakkor legyen jelen a játékban a mindennapos mesélés, mozgás, énekes játék, vizuális tevékenység.

A helyes életritmus kialakítása szempontjából a rendszeres, megszokott időben végzett tevékenységeket az óvodapedagógus tudatosan a gyermek élettani és egyéni szükségleteit figyelembe véve tervezi a napirendben.

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységformák megtervezésével. A rendszeres visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, és a gyermekek egyéni szükségleteihez. Figyelembe veszi a helyi szokásainkat, igényeket, a tevékenységek közötti belső arányokat.

Az óvoda napirendje:

6.00 - 7.00	folyamatos érkezés, közös gyülekező az ügyeletes csoportban
-------------	--

7.00-12.00	<p>Játék, párhuzamosan tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban.</p> <ul style="list-style-type: none"> • testápolási teendők, • mindennapos testnevelés, • kötött, vagy kötetlen tevékenységek /játékba integrált tevékenységek/ • gyermekáhítat, csendes percek, • mesélés, verselés, mondókázás, • rajzolás, festés mintázás, kézi munka, • ének, zene, énekes játék, gyermektánc, • a külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalommal • mozgás, mozgásos játékok, • részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján /fejlesztőpedagógus, logopédus közreműködésével/, • beszélgetés, • játék a szabadban: levegőzés, séta, szabadon választott tevékenység
közben 8:30-9:00	Reggeli
12.00-12.30	Ebéd, testápolási teendők
12.30-14.30	csendes pihenő, testápolási teendők
14.30-15.00	uzsonna, testápolási teendők
15.00-17.30	játék a csoportszobában vagy a szabadban, folyamatos hazamenetel

A hetirend kialakításának elvei:

- a tevékenység szervezésének formája témától függően változhat, az óvodapedagógus döntése alapján kötött vagy kötetlen,
- a tevékenységek időtartama korcsoporttól és a fejlettségtől függően:5-35 percig terjed, folyamatos a délelőtti napirendben

A hetirendet befolyásoló tényezők:

- a tornaszoba használatának időbeosztása,
- a logopédiai, és a fejlesztő foglalkozások időpontja.

A hetirendet, a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki, amely a csoportnaplóban szerepel.

A csoportszervezés elvei:

A nevelőtestület javaslatára, óvodapedagógusok belső igényének, elképzelésének figyelembe vételével az igazgató dönti el hogy osztott, vagy osztatlan csoportokat szervez. Jelenleg 4 vegyes – osztatlan csoportban dolgozunk. A vegyes csoport sajátosságai közé tartozik, pl. hogy lehetőséget ad a testvérek egy csoportba járására, vagy egy-egy korosztály személyre szabott fejlesztésére

7 SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT, GYERMEKEK EGYÉLYEGYENLŐSÉGET BÍZTOSÍTÓ INTÉZKEDÉSEK

Differenciálással mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, optimális fejlesztés biztosítása, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a gyermek igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

A nevelés igazodik a gyermekhez, s ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, családi háttérhez, amelynek a gyermek részese.

Arra törekszünk, hogy tudatosan csökkentsük az előítéleteket. Ennek megszüntetésére együttműködő, befogadó környezetet alakítunk ki az alkalmazotti közösség, és partnereink bevonásával.

Az óvoda minden gyermek számára megfelelő pedagógiai feltételeket teremt képességei kibontakoztatásához.

A Református Pedagógiai Szakszolgálat/ Református EGYMI fejlesztőpedagógusa, és logopédusa, lehetőség szerinti számban, az óvodán belül foglalkozik a rászorult gyermekekkel.

Minden évben, nagy csoport elején a fejlesztőpedagógus felméri a gyermekek fejlődését, a lemaradásokról, a további teendőkről konzultál a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal, és helyben fejleszti a rászorulókat. Logopédiai felmérés szintén, nagy csoport elején történik, hasonló módon. A tanév végén kontroll vizsgálatokkal mérik le a fejlődést.

Az egyéb más problémával küzdő gyermekeket – szülői kérésre, óvodapedagógusi kérésre – a Nevelési Tanácsadóba küldik, ahol megvizsgálják őket, a további fejlesztési területekre adnak tanácsot, illetve megfelelő foglalkozást biztosítanak a gyermeknek.

Ha a szülők és az óvodapedagógusok nincsenek egyazon véleményen az iskolaérettség tekintetében, és azt a törvény még megengedi, szintén a Nevelési Tanácsadóba irányítjuk a gyermeket vizsgálat céljából, illetve a szülő kezdeményezi az Oktatási Hivatalnál további egy év óvodai nevelését.

Rendkívüli esetben – szülői kérésre, óvodapedagógusi kérésre – Szakértői Bizottság elé is küldhető a gyermek.

FELADATUNK:

- a gyermekek fejlődésének nyomon követése,
- az óvodapedagógus ismerje az egyéni fejlesztés módszereit,
- tudatosan fejlessze a gyermekek társas kapcsolatát,
- alkalmazzon korszerű pedagógiai módszereket,
- erősítse tudatosan a család-óvoda kapcsolatát,
- a szülőket partnerként vonja be a nevelési folyamatba,
- működjön együtt az iskolával, a különböző szervezetekkel a gyermekek fejlődésének segítése érdekében.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- megfelelő, kommunikáció a szülőkkel, együttműködő partnerekkel,
- szakmai alázat és elkötelezettség az integráció mellett,
- szociális érzékenység,
- konfliktuskezelés,
- döntésképeség,
- előítélet mentesség,
- a gyermekek motiválása,
- a gyermek pozitív önértékelésének segítése.

Azoknál a gyermekeknél, akiknél az óvodapedagógus azt tapasztalja, hogy a spontán fejlődés lassabb, vagy elmarad, megfelelő szakszolgálatok segítségét kérjük.

8 GYERMEKVÉDELEM

A gyermekvédelem minden tevékenységünket vezérli.

CÉL

A gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése. Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek elmaradásainak csökkentésére, SNI gyerekek befogadása.

FELADATOK:

Igazgató:

- a gyermekvédelmi feladatok meghatározása munkakörönként
- a gyermekvédelmi feladatok elvégzésének ellenőrzése, értékelése, a szükséges javítások megtétele
- jelzés a veszélyeztetett gyerekekről
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal, gyámüggyel, hatóságokkal
- együttműködés a családokkal
- a gyermekvédelmi munkához szükséges információk biztosítása
- az eredményes gyermekvédelmi munka érdekében a továbbképzés feltételeinek megteremtése

Óvodapedagógusok:

- befogadó környezet megteremtése
- a gyermek körülményeinek megismerése
- a gyermek fejlődésének nyomon követése
- veszélyeztető tényezők felismerése
- hátrányos helyzet felismerése
- együttműködés a veszélyeztető okok megszüntetésében
- az ellátások módozatainak ismerete, kérése a gyermek számára
- inger gazdag környezet biztosítása a nevelésben
- védelem, biztonság, gondoskodás, elfogadás biztosítása
- kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás a szülőkkel
- óvodába járás nyomon követése

Dajka:

- a gyermek segítése, elfogadása, szeretete
- együttműködés az óvodapedagógussal
- korrekt kapcsolat a szülővel

Gyermekvédelmi feladatok:

- év elején és év közben az óvodapedagógusok összegyűjtik, dokumentálják a gyermekvédelem körébe tartozó gyerekek adatait
- a szülők számára jól látható helyen kiírja azon intézmények nevét, ahová a szülők fordulhatnak
- az óvodapedagógusok, szülők, gyermekvédelmi intézmények jelzése nyomán részt vesznek a veszélyeztető okok feltárásában, esetmegbeszéléseken
- a gyermek érdekeit, jogait védik, segítik a családban való nevelést
- együttműködnek a szülőkkel, segítik a szülők és a gyermek kapcsolatát
- tájékoztatják a szülőket a gyermek megfelelő ellátását szolgáló egyszeri, vagy rendszeres támogatási lehetőségekre
- együttműködés a védőnővel, szakszolgálattal, Gyermekjóléti Szolgálattal, gyámüggyel
- a kapcsolattartás formája: személyesen, adatszolgáltatással, valamint részvétel a

kapcsolattartásban

- ismereteit folyamatosan megújítja, hogy feladatait eredményesen tudja elvégezni

9 KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK

9.1 Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése:

CÉLUNK:

A sérült, lassabban fejlődő funkciók legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése az egyéni szükségletekhez igazítva, a gyermek életminőségének javítása, beilleszkedési esélyük növelése, szocializációjuk segítése.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatosan, speciális szakemberek segítségével végezzük a fejlesztést, Református EGYMI utazópedagógusai látják el a fejlesztést.
- A Szakértői Bizottságok törvényben előírtak szerint kontroll vizsgálatot végeznek.
- Iskola előtt fontos a megfelelő iskolatípus kiválasztása számukra.

A speciális ellátás rendszere:

Intézményen belüli ellátás	Terület
Óvodapedagógusok	Egyéni fejlesztési tervvel fejlesztés
Logopédus, szakemberek, gyógypedagógusok	SNI – Beszéd, -mozgásszervi, - enyhe értelmi fogyatékoság és látássérültek fejlesztése

A terápiák jellege: egyéni fejlesztés.

AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek szüleinek megfelelő tájékoztatása a fejlesztés lehetőségéről.
- szükség esetén a megfelelő szakember kiválasztásában és a kapcsolat felvételében való segítségnyújtás,
- a kiemelkedő területek felismerése, gondozása,
- a gyermek személyiségének harmonikus fejlesztése,
- a fogyatékoság jellegéhez és súlyosságához igazított elvárás,
- a korszerű egyéni bánásmódok, módszerek, terápiák, technikák, eszközök megismerése, kiválasztása, használata
- a funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése,

- a fejlesztés minden esetben a gyermek pedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex diagnózisára építve történhet,
- a csoportszoba kialakításánál vegye figyelembe az integrált gyermek sajátos igényeit,
- ismerje meg a gyermek, otthon megnyilvánuló szokásait (gyógyszer, segédeszköz használat),
- a csoport, szokás –és szabályrendszerének kialakítása az integrált gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével,
- folyamatos konzultáció a logopédussal, közös tervezés, közös elemzés, a szakemberekkel,
- önképzés.

Család-óvoda kapcsolatának feladatai:

- kölcsönös tisztelet, bizalom,
- az információ és az ismeretek megosztása,
- közös döntés, a célok, feladatok, prioritások megbeszélése a szülőkkel,
- a család és a gyermek egyediségének tiszteletben tartása.

Várható eredmények:

- szívesen járnak óvodába
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés

9.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) gyermekek nevelése

Az illetékes szakértői bizottság szakvéleménye határozza meg a **speciális fejlesztéshez** szükséges feltételeket: szakember foglalkoztatása, speciális nevelési terv, eszközök, szakmai szolgáltatások. A beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermek hatékony integrált neveléshez elengedhetetlen az alacsony csoportlétszám, pedagógia munkát segítő személyzet. A mi felelősségünk, hogy minden rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk, számukra megteremtjük a **befogadó környezetet**.

CÉL

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek fejlődésének elősegítése, az elmaradt területek fejlesztése óvodai környezetben. Hátrányok kompenzálása, a gátlások, frusztrációk csökkentése, leküzdése. Képességek, részképességek területén megfelelő fejlettségi szint elérése.

FELADATOK:

- A BTM gyermeknél is elsősorban a helyi programunkban megfogalmazott célkitűzések megvalósításán dolgozunk, ezt egészítjük ki a továbbiakkal:
- megismerjük a gyerekeket
- külső szakember segítségét kérjük a hátrányok és lemaradások meghatározásához és a gyermek fejlesztéséhez
- a gyermekek szakemberek által feltárt nehézségeit tanulmányozzuk
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat egyénhez igazítva alkalmazunk

- a gyermek fejlesztésében részt vevő szakemberekkel szakvéleményre épülő fejlesztési tervet készítünk, megvalósítását félévente értékeljük
- az óvoda-család-fejlesztő szakember kapcsolat fenntartása a folyamatban intenzív

Várható eredmények:

- szívesen járnak óvodába
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés

9.3 Tehetséges gyermekek nevelése

A tehetség felismerésre és –gondozásra már az óvodás korban szükség van annak érdekében, hogy a gyermekek megkapják a személyes, egyénre szabott tehetség-kibontakoztató felkészítést, mely elengedhetetlenül szükséges, hogy az életben sikeresen boldoguljanak.

CÉL:

A kiemelkedő képességű, kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése (megelőzzük a tehetségigéretnek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket) kiemelt jelentőségű.

A tehetséges, átlag feletti intellektuális és szociális képességekkel és az ehhez kapcsolódó nagyfokú motivációval rendelkező tehetségigéretnek olyan helyzeteket teremtünk, ami a tág érdeklődési területüket kielégíti, illetve tovább bővíti. Közben kérdéskultúrájukat, logikus gondolkodásukat, problémamegoldó képességüket, memóriájukat és kifejezőképességüket is fejlesztjük.

Különösen hasznos lehet, hogy a gyermekek egymásról különböző képességeikről sokféle információt gyűjtsenek be, a képességek által minél több tehetségterületek találkozhatnak. Nem a teljesítményeket várjuk tőlük, hanem az új élmények szerzése a lényeg, a többi különböző tulajdonságokat hordozó gyermekek által.

A területek a következők lehetnek:

- Kiváló rajzkészség,
- Zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem
- Természetismereti témakör és matematikai képesség
- Anyanyelv-kommunikációs képesség
- Testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság,
- Kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség

FELADAT:

- a tehetséget felismerjük, azonosítjuk
- ösztönözzük, motiváljuk kreativitásukat
- a tehetséges gyermek erős oldalát támogatjuk, tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítésére törekszünk
- elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítunk ki

- kielégítjük szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági
- segítjük, hogy önmagára találjon és megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- elkallódást elhárítjuk
- harmonikusan fejlesztünk
- segítjük őket a különböző helyzetekben
- egyéni sajátosságokhoz igazítjuk kínálatunkat
- bátorítjuk a kezdeményezéseiket
- elismertetjük, elfogadtatjuk a gyermekcsoporttal, közösséggel
- összehangoljuk a különböző képességű gyermekek tevékenységeit – a megférés jó érzését alakítjuk ki
- ábrázolás-kézimunka-művészi tevékenységek gyakorlásához változatos, jó minőségű eszközöket biztosítunk
- zenei tevékenységekhez sokféle ütős-és ritmushangszer, dallamcsövek, csengettyűket kínálunk,
- megfigyelésekhez, kísérletezéshez nagyítók, mikroszkóp, távcsövek nyújtanak segítséget.
- a nagyvilág megismeréshez, természeti környezetünkben való kutakodáshoz földgömböt, térképet, érdekes könyveket keresünk.
- logikájuk, gondolkodásuk, képességeik fejlesztéséhez változatos játékokat kínálunk
- improvizációhoz, dramatikus-és szerepjátékhoz, bábozáshoz különböző színű és méretű anyagokat, jelmezeket, fej-kesztyű és ujj bábokat, paravánt bocsátunk rendelkezésre
- felajánljuk az intézményi kereteken belüli tehetségfejlesztési lehetőségeket
- felhívjuk a szülők figyelmét a tehetség kibontakoztatásának intézményen kívüli lehetőségeire

VÁRHATÓ EREDMÉNYEK:

- jól érzi magát az óvodai közösségébe
- játszik, tevékenykedik a társaival, önbizalma van
- saját tehetségét, "másságát" ismeri, elfogadja, örömmel éli meg
- bátran próbálkozik, újra próbálkozik, megmutatja magát
- kitartó, boldog, elégedett

9.4 Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

A családok helyzete, lehetőségei jelentősen eltérőek. Az **esélyegyenlőség** biztosítása érdekében fokozott segítséget nyújtunk a rászorulóknak.

FELADATOK:

- megismerjük a gyerekeket, családokat
- megnyerjük a szülőket az együttműködésre
- a hátrányokat, lemaradásokat meghatározzuk
- szükség esetén külső szakember segítségét kérjük
- esélykiegyenlítő, kompenzáló eljárásokat *egyenhez igazítva* alkalmazunk
- kíváncsiságot, érdeklődés fenntartjuk
- bővítjük a saját személyéről és környezetéről szóló ismeretet, tudást
- az észlelés-, érzékelés-, mozgásfejlesztéshez biztosítjuk a lehetőségeket
- gondot fordítunk a beszédre, szókészletre, képolvasásra
- fejlesztjük a feladattartást, a gondolkodás fejlődését a játékokon keresztül
- könyvekhez szoktatjuk őket
- mesélünk, verselünk a magyar nyelvű cigány gyermekirodalom alkotásaiból válogatva
- biztatjuk a gyerekeket a saját dalaik, táncaik megmutatására
- manualitásnál helyet adunk a saját szín- és formaviláguknak
- segítő akciókat szervezünk
- közreműködünk a támogatásokhoz való hozzájuttatásban

VÁRHATÓ EREDMÉNYEK:

- nyitott a tanulásra
- a feladatokat érti, elvégzi
- észreveszi az összefüggéseket
- kialakul a lényeglátása
- képes a differenciálásra
- szókészlete, beszédmódja alkalmassá teszi gondolatai, érzései kifejezésére
- kapcsolatfelvételben, tartásban ügyes
- önbizalma van

10 AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

10.1 A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az együttneveléshez szükséges, hogy eredményes legyen a kapcsolattartásunk, meghatározó az óvodapedagógusok hozzáállása. A szülőknek érezniük kell, hogy a gyermeket minden körülmények között szeretjük, elfogadjuk. Nevelői és emberi magatartásunk elismerést, tiszteletet, bátor közeledést váltson ki a szülőben. Biznia kell titoktartásunkban, segítőkészségünkben, tanácsainkban. Óvodapedagógusaink figyelembe veszik a családok sajátosságait, szokásait. Ha gyermekről véleményt alkotunk, mindig elismerjük a gyermek pozitívumait, de kötelességünk a változás érdekében a negatívumokat is elmondani.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell megkapnia azt a szeretetet, megértést és nevelést, amelyre szüksége van. A Biblia mikor nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván, a gyermekek életében nem mi vagyunk a legfontosabb személy, hanem a szülő.

Feladatunk, a család és az óvoda együttműködésének megszervezése, a családok segítése a gyermek keresztyén lelkeségben való neveléséhez. Ezt nagy türelemmel, megértéssel és szeretettel kell tennünk. A gyermek fejlődéséért kölcsönös a felelősség, az együttműködésnek a célja mindig a gyermek optimális fejlesztése.

A szorosabb együttműködéshez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát,
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát,
- a gyermek helyét a testvérkapcsolatban,
- a szülők gyermekismeretét, nevelési attitűdjét, nevelési problémáikat,
- a család helyzetét, (lakásmegoldás, munkanélküliség),
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásait.

Óvodánkban a szülői képviseletet a Szülői Közösség látja el.

A kapcsolattartás formái és a továbbfejlesztés lehetőségei:

- felkészítjük a szülőket az óvodai életre,
- anyás, apás beszoktatás történik az óvodánkban, a gyermek igényeihez igazodva,
- meghívjuk a szülőket egyházi ünnepeinken való részvételre, egyházi alkalmakra,
- ismeretterjesztő előadásokat szervezünk a keresztyén gyermeknevelésről (szülői értekezlet),
- a családlátogatáson kölcsönösen megismerjük egymást,
- fogadóórát tartunk, igény szerint, előre egyeztetett időpontban,
- olyan programokat szervezünk, ahol a családokkal együtt lehetünk.

Szóbeli:

családlátogatás, naponkénti párbeszéd, „egyéni beszélgetés”, nyílt nap, szülői értekezlet, munkadélután

Írásbeli:

faliújság, gyermekmunkák kiállítása, meghívás a rendezvényekre, email, közösségi portálon zárt csoport

Családlátogatás:

Célja: a gyermeket otthonában megismerni, szociális helyzetét felmérni, betekinteni az otthoni családi kapcsolatokba és a családi nevelésbe, ismerkedési lehetőség óvodába lépés előtt.

Eljárás rendje: a szülővel előre egyeztetett időpontban- a látogatás előtt legalább 1-2 nappal.

Rögzített dokumentumok: a csoportnaplóban,

Naponkénti párbeszéd:

Célja: egymás kölcsönös, reális tájékoztatása, tanácsadás,

„Egyéni beszélgetés”:

Célja: az egyéni problémák megbeszélése,

Eljárás rendje: kezdeményezheti a szülő, vagy az óvónő.

Rögzített dokumentumok: a gyermekek fejlődését nyomon követő naplóba.

Nyílt nap:

Évente egy alkalommal.

Célja: az óvoda életének megismerése

Szülői értekezletek:

Célja: az óvodára, a csoportra vonatkozó közérdekű információk átadása, fontos, érdeklődésre számot adó, ismeretterjesztő előadások tartása, szervezése.

Eljárás rendje: a szülőket egy héttel az értekezlet előtt írásban értesítjük.

Rögzített dokumentumok: jelenléti ív, feljegyzés

Rendezvények:

Célja: a szülők közötti kapcsolat, és a szülő és az óvoda közötti kapcsolat ápolása.

Eljárás rendje: egy héttel a rendezvény előtt meghívók átadása személyesen

Rögzített dokumentumok: a csoportnaplóban a szervezési feladatoknál

Munkadélután:

Célja: a szülők, az óvoda dolgozói közötti jó kapcsolat ápolása, a tárgyi eszközök javítása, az udvar szépítése

Eljárás rendje: a munkadélután előtt az óvónők személyesen kérik fel a szülőket, a szervezett idő előtt legalább egy héttel

Rögzített dokumentumok: a csoportnaplóban a szervezési feladatoknál

Faliújság:

Célja: a szülők tájékoztatása az óvoda és a csoportok életéről, közérdekű információk szerepeltetése /házirend, telefonszámok, étlap, stb./

Eljárás rendje: folyamatosan aktualizálni

Email, közösségi média zárt csoportok:

Célja: az aktuális programok, információk közlése

Gyermkmunkák kiállítása:

Célja: a szülők ismerjék meg és gyönyörködjenek a gyermekeik alkotásaiban, ízlésformálás,

Eljárás rendje: folyamatos, tükrözi az óvodai tevékenységeket

Családi istentisztelet tartása:

Célja: az év folyamán többször: ünnepek évnyitó, évzáró istentiszteletek, családi vasárnapok alkalmából közös lelki hangolódás, felkészülés.

Előadások és Beszélgetések szervezése:

A szülők által fontosnak tartott témákban /pl. gyereknevelés, hitéletre nevelés családban, stb./

10.2 Az óvoda belső és külső kapcsolatai

Fenntartó	Társintézmények	Szakmai szervezetek	Közművelődési Intézmények	Egészségügyi Intézmények
gyülekezet, családok	Neumann János Általános Iskola, Erdőkertes, Kálvin Téri Református Általános Iskola, Ki Akarok Nyílni Óvoda, Bárka Baptista Óvoda református óvodák/ határon innen és túl/	Református Pedagógiai Intézet, Nevelési Tanácsadó, Önkormányzat Oktatási és Művelődési irodája, Esély Szociális Alapellátási Központ Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat	Erdőkertesi Faluház és Könyvtár	gyermekorvos, védőnői szolgálat, ÁNTSZ

FENNTARTÓ

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű. A kapcsolatot a fenntartóval az igazgató tartja. Részt vesz értekezleteken, megbeszéléseken, előadásokon, igazgatótanácsi üléseken, amennyiben azon az óvodát érintő kérdések szerepelnek. Írásos beszámolók, tervek készülnek.

AZ ÓVODA ÉS A GYÜLEKEZET KAPCSOLATA:

A gyülekezet, mint fenntartó, egyben lelki háttér is kíván lenni a szülők, illetve a gyermekek, valamint a gyülekezethez tartozó munkatársak számára. Fontosnak tartjuk, hogy a kapcsolat élő legyen az intézmény a gyülekezet között. A családok, amennyiben igényük van rá, bekapcsolódhassanak a gyülekezet életébe, hiszen ez hosszú távú kapcsolatot jelent Isten népével, míg az óvoda 3-4 évig ad háttérrel a gyermekeknek.

A gyermekek az óvodában szerzett tapasztalataikat, illetve az ott megtanult énekeket, ismereteket a gyülekezet közösségében is hasznosíthatják.

A gyülekezeti tagok számára pedig a gyermeknevelés terén egy fontos példa és bázis lehet az óvoda.

Kapcsolattartási formák:

- meghívjuk a gyülekezet lelkipásztorát, presbitériumát és az érdeklődő egyháztagokat az ünnepségeinkre,
- a lelkipásztor minden héten egy alkalommal felnőtt áhítatot tart az óvoda munkaközösségében,
- előre egyeztetett programokon az óvoda is részt vesz.

REFORMÁTUS ÓVODÁK:

Lehetőségeinkhez mérten kapcsolatot tartunk **határon túli óvodákkal**, elsősorban MRE Oktatási Irodájának szervezésében megvalósuló Tanévnnyitó Istentisztelet alkalmával, valamint az RPI által szervezett Református Óvodák Kárpát-medencei Szakmai Találkozóján éves rendszerességgel.

Itt lehetőségünk adódik megismerni egymás programját, szakmai tapasztalatokat tudunk megosztani egymással. Ezen felül internetes felületen is kapcsolatban állunk.

Kapcsolattartás formái:

- a Református Óvodák Országos Találkozója minden évben, áprilisban
- az igazgató állandó meghívottja az RPI által szervezett havi rendszerességű Országos Óvodavezetői Értekezletnek

KI AKAROK NYÍLNI ÓVODA, BÁRKA BAPTISTA ÓVODA

Kapcsolattartásunk célja a partneri viszony kialakítása, esetenként kölcsönös segítségnyújtás.

Kapcsolattartás formája:

- Alkalmanként közös ünneplés a gyermekekkel.
- Szakmai napokra kölcsönösen meghívjuk egymást

ISKOLA:

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és képesek legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és megtartó kapcsolatra törekszünk. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Kapcsolattartás formái:

A kapcsolatot az igazgató, és az óvodapedagógusok tartják.

- a pedagógusokkal az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt,
- kölcsönös látogatások,
- szakmai tanácskozások, megbeszélések,
- a szülői értekezletre a leendő elsős tanító nénik meghívása,
- a gyermekek ellátogatása az iskolába,
- közös részvétel rendezvényeken, ünnepeken,
- iskolai nyílt napokon való részvétel a leendő elsősökkel.

NEVELÉSI TANÁCSADÓ:

A gyermekekkel kapcsolatos nevelési problémák megoldása.

Kapcsolattartás formái:

- kerekasztal beszélgetés,
- személyes beszélgetés a problémás esetről, gyerekekről,
- vizsgálatok kérése írásban, indoklással,
- visszajelzés a vizsgálatról, írásban,
- a különleges bánásmódot igénylő gyerekek fejlesztésére fejlesztési tervek elkészítése, megbeszélése.

GYÁMÜGYI SZOLGÁLAT:

A szociálisan hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, illetve szüleiket odairányítjuk.

Kapcsolattartás formái:

A kapcsolatot az igazgató látja el:

- adatlapok kitöltésével,
- telefonon,
- személyes megbeszéléseken.

GYERMEKORVOS ÉS VÉDŐNŐK

Kapcsolattartás formái:

A kapcsolatot az igazgató tartja.

- alkalmanként esetmegbeszélések,
- hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, annak érdekében, hogy az óvodai ellátással segíteni tudjuk a családokat.
- évente kétszer értekezlet a védőnőkkel.

ESÉLY SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÓ KÖZPONT

Életvezetési, és krízishelyzetekben nyújt segítséget a családoknak.

Kapcsolattartás formái:

A kapcsolatot a Gyermekvédelmi Felelős, vagy a problémát észlelő óvónő tartja. Probléma esetén azonnali intézkedés, segítségkérés telefonon, személyesen. Fokozottan figyelemmel kísérjük a családok életét, a gyermekkel való bánásmódot.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A nevelési program életbelépése, érvényessége:

A Szőlőfürt Református Óvoda Pedagógiai Programja 2024 szeptember 1-től lép életbe és határozatlan ideig érvényes.

Készítette: igazgató

.....

Hoholné Varga Tímea

Nevelőtestület határozatszám:

Nevelőtestület nevében:

.....

Illéfalvi Péterné

20/2012 EMMI rend. 128§ (6) (8) pontja értelmében:

Védőnői szolgálat nevében

.....

Szülői Szervezet a Pedagógiai Programról való tájékoztatást megkapta:

.....

SZK elnök

Az Erdőkertesi Református Egyházközség, mint fenntartó a Szőlőfürt Református Óvoda Pedagógiai Programját-számú határozatával elfogadta és jóváhagyta.

.....

Gergely Ferenc Barnabás
lelkipásztor

.....

Dobóné Tóth Eszter
gondnok